

A 1735

Anuare școlare.

15. MAI. 1925

1736

ANUARUL

ȘCOALEI NORMALE DE ÎNVĂȚĂTORI

DIN

TIMIȘOARA

pe anul școlar 1923—1924.

INTOCMIT DE:

Dr. A. POPOVICI.

TIMIȘOARA

Institutul de Arte Grafice „Cartea Românească” Societate Anonimă
Piața Țepeș Vodă No. 2. — Telefon 1200.

E. O.

ANUARUL

ȘCOALEI NORMALE DE ÎNVĂȚĂTORI

DIN

TIMIȘOARA

pe anul școlar 1923—1924.

INTOCMIT DE :

Dr. A. POPOVICI.

Bibl. Univ. Cluj.

Nr. 1617 1925

TIMIȘOARA

Institutul de Arte Grafice „Cartea Românească” Societate Anonimă
Piața Țepeș Vodă No. 2. — Telefon 1200.

02

ANUL

SCOLEI NORMALE DE INVATATORI

TIJESORRA

pe anul scolar 1923-1924

DE A. POPOVICI

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1923-1924

1923-1924

Cronica școlară a anului 1923—24.

Inscrierile s'au făcut între 1 și 25 August. Examenul de admitere s'a ținut în zilele de 1, 2 și 3 Septembrie. La 19 și 20 Septembrie s'a ținut examenul de corigență.

La examenul de admitere s'au prezentat 41 elevi, din care au fost admiși 36, iar 5 respinși la vizita medicală.

Majoritatea elevilor s'au prezentat mult mai bine pregătiți ca în anii trecuți.

La 24 Septembrie au început cursurile.

Iubiți elevi! *)

Fiecare bun creștin, la începutul unui lucru își ridică ochii sufletului spre cer și rostește un evlavios „Doamne ajută“.

Azi stăm și noi în pragul unui nou an școlar. — Și, cum un an școlastic pretinde dela un elev muncă intensă, într-o disciplinarea gândurilor, dorințelor, pornirilor sale, — greutatea pe care un bun elev trebuie să le învingă, dacă vrea să fie ceva, — se cade să plecăm și noi genunchii sufletului nostru și să cerem smeriți ajutor dela Dumnezeu, pentru întărirea puterilor noastre.

Sunt aproape trei luni de când v'ați îndepărtat dela vatra școlii.

Dela căldura și iubirea căminului părintesc, cu puteri înproșpătate v'ați reîntors iarăși la școală, care vă primește cu iubire și multă îngrijire părintească pentru viitorul vostru, temeliea căruia se va fortifica și asigura prin munca anului școlar pe care'l începem azi.

Unii credincioși, — durere cei mai mulți, — vin la sfânta biserică din obicinuință, alții pentru ochii lumii, sunt apoi și de aceia cari vin pentru anumite deșărtăciuni omenești, iar elevii de frica sancțiunilor disciplinare.

Ca duhovnicul vostru aș dori, și voesc ca voi, — cari înșivă veți avea menirea să îngrijiți, cu vremea, de educația și creșterea celor încredințați vouă, — să deschideți sufletele voastre și să înțelegeți: că nimic nu se poate fără ajutorul lui Dumnezeu, după cum atât de înțelepțește o spune străbunul dicton: „Nihil sine Deo“.

Fiecare din voi să fie deci pătruns de adevărul că a venit în fața sfântului altar nu numai pentru a satisface disciplinei școlare.

*) Rostită în 22 Septembrie 1924 în sfânta biserică ortodoxă română din Timișoara-Fabrică cu prilegul „Te-Deumului“ pentru începutul anului școlar.

ci mânați de trebuința morală internă, de a se fortifica sufletește, ca fieștecare în parte și toți ca unul să puteți fi buni, blânzi, iubitori între oaltă, regulați în toate lucrurile voastre, păstrând curățenia sufletească și trupească și sărguindu-vă în învățământ.

Voi cunoașteți în mare parte, frumoasa și mult grăitoarea parabolă a sămănătorului.

Ca și plugarul conștient și harnic, care își pregătește bine pământul ca să primească sămânța bună, și voi azi, în fața sfântului altar, pregătiți sufletele voastre ca să devină bun teren pentru sămânțele, menite spre nobilitarea voastră sufletească, pentru educația și înbogățirea cunoștințelor voastre, cari se vor da voauă în decursul anului școlar, pe care cu ajutorul lui Dumnezeu îl începem azi.

Dela voi, — cari înșivă suntețe în primul rând creditorii viitorului vostru, — atârnă belșugul rodului moral și intelectual, de care va trebui să vă dați seamă la sfârșitul acestui an.

Sărguința, bunăcuviința, blândeta, observarea regulamentelor și a disciplinei școlare sunt pentru un elev condițiuni dela care depinde răsplata morală a succesului.

În schimb neglijenta, necuviința, îndărătnicia vă pot aduce numai rușinea lacrimilor de căință întârziată.

Cugetați deci de acum la cele două grupuri, ce se pot distinge între elevi, la sfârșitul anului școlar, la cei a căror față radiază de satisfacție, și la cei cu față măhniță, cari se strecoară pe furiș din fața oamenilor, și vă determinați de acum, iar voința voastră să aibă tărie.

Secerișul anului al cărui prag lam pășit cu ziua de azi, va dovedi că fi-veți voi albinele, care sboară de pe floare pe floare, ca să adune dulceața belșugului din fagurii încărcăți, sau veți rămânea trântorii trufași, tâfnoși, fără roadă ai acestui an?

Gândiți-vă la greutatea materiale, cu care v'au trimis părinții voștri la școală și lipsurile celor rămași acasă. Răspundeți cu toate puterile voastre, iubirea și jertfei ce se face pentru voi, ca cei iubiți ai voștri să-și vadă în voi răsplata devotamentului lor.

Peste nizuintele și gândurile voastre bune, implor binecuvântarea Părintelui ceresc, dela care vine tot binele.

Amin.

Preot Melentie Șora, profesor.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

UNIVERSITY OF CLUJ

Tabloul nominal al profesorilor.

No. curent	Numele și pronumele	Data nașterii	Titlul academice	Titlul învățământ	Specialități	Data abilitării	Distincțiunile și recompensele didactice obținute	Diverse lucrări științifice și pedagogice publicate în cursul anului școlar expirat	Observări
1	Dr. Atanasie Popovici	29 Dec. 1881	Universitatea	Definitiv	St. Pedagogice, Filosofie	1914	—	—	—
2	Antonia Bona	24 Sept. 1867	Pedagogia superioară	Definitiv	Matematica	1894	—	—	—
3	Gheorghe Draghinescu	19 Martie 1879	Pedagogia superioară și Universitatea	Definitiv	Istoria, Geografia	1904	—	—	—
4	Ioachim Perian	18 Sept. 1884	Curs Cluj	Tit. prov.	Muzică	1904	și data de au dela expoziția din 1906 și Coana Românie în grad de Cav		—
5	Iosif Amberg	16 Febr. 1868	Pedagogia superioară	Definitiv	Matematică, Șt. naturale, Fizică	1891	—	—	Detășat la Școala germană normală cu ord. Min. Instr. No. 25267/102.
6	Iuliu Buschmann	13 Dec. 1876	Universitatea	Definitiv	Istorie, Geografie, Sec. L. germană	1904	—	—	La școala noastră 6 ore l. germ și 6 caligr. Dela Ianuarie 4 ore l. germ. iar p. restul orelor detașat la Școala Germană Normală cu ord. Min. Instr. No. 5861/1024.
7	Adolf Verő	27 Iulie 1876	Școala comercială superioară și Curs de gimnastică	Tit. prov.	Gimnastică	1903	—	—	—
8	Aurel Lupan	25 Aprilie 1889	Școala specială de agricultură	Tit. prov.	Șt. agricole	1914	—	—	Agronom

9	Natalia Pop	13 Noem. 1892	Universitatea	Tit. prov.	L. română	1920	—	—	—
10	Ioan Isac	2 Aprilie 1885	Curs Cluj	Tit. prov.	Desemn, Caligrafie	1907	—	—	—
11	Aurel Călugăru	9 Martie 1895	Universitatea	Tit. prov.	L. română	1921	—	—	—
12	Gheorghe Comicescu	19 Aprilie 1892	Curs Cluj	Tit. prov.	Șt. pedagogice	1914	—	—	—
13	Dimitrie Chevereșan	26 Sept. 1889	Curs Cluj	Tit. prov.	L. franceză	1908	—	—	—
14	Octavian Pop	10 August 1892	Curs Cluj	Tit. prov.	Șt. naturale, Chimie	1912	—	—	—
15	Melentie Șora	26 Ian. 1889	Teologia Diplomă de profesor	Supl.	Religie	1914	—	—	—
16	Dr. Ștefan Banfi	1 Maiu 1885	Universitatea	Medic	Igiena	1919	—	—	—
17	Alexandru Marișescu	1902	Școala norm și Curs de lucru manual	Suplinitor	Lucru manual	1923	—	—	—
18	Nicolae Fabian	10 Iulie 1880	Academia teologică	Auxiliar	Religie gr. cat.	1919	—	—	A funcționat dela 1 Sept. până la 1 Iunie 1924
19	Gheorghe Muntean	2 Dec. 1863	Academia teologică	Auxiliar	Religie gr. cat.	1924	—	—	A funcționat dela 1 Iunie 1924 până la finea anului
20	Dr. Blaj Șütz	7 August 1890	Teologia	Auxiliar	Religie rom. cat.	1919	—	—	—
21	Ioan Nyulaș	27 August 1880	Școala Specială de Horticultură	Învățător agronom	Grădinăritul Stupăritul	1901	—	—	—

Repartiția de ore și alte atribuții ale corpului didactic.

1. Dr. Popovici Atanasie, director. A predat: dreptul în cl. V 1, VII 1, VIII 2; practica pedagogică în cl. VII 6, VIII 6; istoria pedagogiei în cl. VII 2, VIII 2. Directorul școlii de aplicație. Total 20 ore.
2. Bona Antonie. A predat: matematica în cl. IIIa 3, IV 3, V 2, VI 3, VII 2, VIII 3; contabilitate în cl. V 1, VI 1, VII 1; fizica în cl. VI 2, VII 2, VIII 2. Total 26 ore.
3. Draghinescu Gheorghe. Custodele muzeului de istorie geografică. A predat: istoria în cl. II 3, IIIa 3, IIIb 3, IV 3, V 2, VI 2, VII 2; geografia în cl. I 2, II 2, IV 3, V 1, VI 2, VII 2. Total 30 ore.
4. Perian Ioachim. A predat: muz. vocală în cl. I 2, II 2, IIIa 2, III b 2, IV 1, V 1, VI 1, VII 1, VIII 1; muz. instrumentală în cl. I 2, II 2, IIIa 1, IIIb 1, IV 1, V 1, VI 1, VII 1, VIII 1; cor cl. I—VIII 2; orchestră II—VIII 2. Total 28 ore. Conducătorul corului și al orchestrei școlare.
5. Verö Adolf. A predat: gimnastica în cl. I 1, II 1, IIIa 1, IIIb 1, IV 1, V 1, VI 1, VII 1, VIII 1; lucru manual în cl. VII 2, VIII 2; ansamblu gimnastică în cl. I—VIII 2 ore. Total 15 ore.
6. Buschmann Iuliu. A predat: caligrafia în cl. II 2, IIIa 2, IIIb 2; limba germană în cl. VI 2, VII 2, VIII 2. Total 12 ore. Restul orelor la școala normală germană.
7. Comicescu Gheorghe. A predat: anatomia în cl. IIIa 1, IIIb 1; pedagogia în cl. IV 3, cl. V 4, cl. VI 3, cl. VII 2; somatologie în cl. IV 2; practica pedag. în cl. V 2, VI 2; datoriile inv. în cl. VII 1, VIII 1; geografie în cl. IIIb 3. Total 25 ore.
8. Lupan Aurel. A predat: economia în cl. IV 1, V 1, VI 1, VII 1, VIII 1 (numai iarna 5 ore); și practica agricolă.
9. Natalia Pop. A predat: istoria în cl. I 3; limba română în cl. II 4, IV 4, V 4, VI 4. Total 19 ore.
10. Isac Ioan. A predat: caligrafia în cl. I 2; desen în cl. I 1, II 1, IIIa 1, IIIb 1, IV 2, V 2, VI 2, VII 1, VIII 2. Total 15 ore.
11. Cheveresan Dimitrie. A predat: limba franceză în cl. I 2, II 2, IIIa 2, IIIb 2, IV 2, V 2, VI 2, VII 2, VIII 2; matematica în cl. II 3, IIIb 3. Total 24 ore.
12. Pop Octavian. A predat: șt. naturale în cl. I 2, II 2, IIIa 2, IIIb 2, V 2, VI 2, VII 2; fizica în cl. IIIa 4, IIIb 4, IV 2. Total 24 ore. Custodele muzeului de științe naturale.
13. Călugăru Aurel. A predat: limba română în cl. I 4, IIIa 3, IIIb 3, VII 3, VIII 3; geografie în cl. IIIa 3. Total 19 ore. Conducătorul societății de lectură a elevilor.
14. Dr. Banfi Ștefan. A predat: igiena în cl. V 2, VI 2, VII 1, VIII 1. Total 6 ore. Medicul școlii.
15. Marișescu Alexandru. A predat: lucru manual în cl. I 3, II 3, IIIa 3, IIIb 3, IV 2, V 2, VI 2, VII 2, VIII 2. Total 22 ore. Conducătorul societății de lectură a elevilor.

16. Melentie Șora. A predat: religia gr. ort. în cl. I 2, II 2, IIIa 2, IIIb 2, IV 2, V 2, VI 2, VII 2, VIII 2. Total 18 ore.
17. Mregea Moise. A predat: cant bisericesc în cl. V 2, VI 2, VII 2, VIII 2. Total 8 ore.
18. Fabian Nicolae. A predat religia gr. cat. în 2 ore.
19. Dr. Schütz Blaj. A predat religia rom. cat. în 2 ore.

Personalul administrativ.

1. Dr. Atanasie Popovici, director;
2. Gheorghe Crețiu, secretar;
3. Nicolae Table, econom-contabil;
4. Victor Barbulescu, pedagog;
5. Pavel Botică, pedagog din 1 Sept. 1923—1 Febr. 1924.
6. Alexandru Mareșescu, pedagog din 1 Febr. 1924—la finea anului școlar.

Membrii comitetului școlar.

1. Dr. Patrighiu Țiucra, protopop, președinte;
2. Dr. Atanasie Popovici, directorul școlii;
3. Valeriu Milovan, consilier agricol;
4. Constantin Țăran, fabricant;
5. D-na Alexandrina Vidrighin, prezidenta „Reuniunii Femeilor Române“;
6. Iosif Popa, subrevizor școlar;
7. Gheorghe Comicescu, profesor;
8. Gheorghe Draghinescu, profesor;
9. Nicolae Table, secretar-contabil.
10. Antonie Bona, profesor, cenzor;
11. Stefan Toth, arhitect, cenzor.

Comitetul școlar.

În anul acesta comitetul școlar a ținut 6 ședințe ordinare și o adunare generală. Preocuparea principală a membrilor comitetului școlar a fost: realizarea planului însușit încă la înființarea comitetului, clădirea unui internat indispensabil bunului mers al școlii. În această privință s'au făcut intervenții atât la autoritățile locale cât și la minister, având în tot locul rezultat negativ, promițându-ne însă, că pe viitor vom avea tot sprijinul lor. Aceste promisiuni nu satisfac deloc nevoile crescânde ale școlii, deoarece localurile de cari dispunem în prezent nu mai sunt încăpătoare pentru numărul majorat considerabil al elevilor. Din lipsa de acordare de ajutor, deci a celor în drept, școala noastră întâmpină astăzi mari greutăți. Rămâne ca aceste obstacole materiale să le suprimăm noi prin forța noastră proprie. În acest scop școala posedă astăzi 160 jughere (90 jug. în arendă) pământ arabil. Această inițiativă pusă în aplicare a și dat rezultatele dorite, de și aicia autoritățile ne-au

lăsat în voia sortii. Încă anul acesta prin această fermă investită cu un inventar viu și mort complet, a amortizat toate investiriile. La acest rezultat frumos a contribuit foarte mult îndrumările practice, experte date de membrii comitetului. Perspectivele pentru anul 1925 sunt dintre cele mai satisfăcătoare, deoarece toate lucrările s'au executat la timp și rațional, rămânând acuma, ca și factorul al treilea de producție, timpul să ne favorizeze. Pe lângă cultura intensivă am mai aranjat un teren de o suprafață de 7 jughere pentru cultivarea zarzavaturii sistem bulgar, în legătura cu sera. Veniturile acestor întreprinderi vor servi deci de bază pentru îmbunătățiri la fermă.

Redăm aci contul de gestiune al comitetului școlar pe anul 1924, din care se evidențiază progresul spre echilibrarea bugetului, rămânând ca încă anul curent bugetar — nemai având investiții la agricultură — să arătăm un escendent.

al Comitetului școlar pe anul bugetar 1924.

Art.	In t r a t	Lei	B.	Art.	E ș i t e	Lei	B.
I.	Incălzit	198140	—		Deficitul anului 1923	108704	24
II.	Lumiuat	35600	—	I.	Incălzit	194370	15
III.	Intreținerea biroului	10820	—	II.	Luminat	44328	9 ⁴
IV.	Mobilier	11820	88	III.	Spese de birou	20732	61
V.	Spălatul rufelor și îmbăiatul elevilor	56892	—	IV.	Mobilier	58291	23
VI.	Intreținerea edificiului	20000	—	V.	Spălatul rufelor	31430	—
VII.	Ingrijirea bolnavilor	50000	—	VI.	Intreținerea edificiului	90830	02
VIII.	Fermă-Agricultură	804740	30	VII.	Ingrijirea bolnavilor	5511	98
IX.	Biblioteca și legătorie	7785	—	VIII.	Fermă-Agricultură	908782	74
X.	Material didactic	8450	—	IX.	Biblioteca și legătorie	24460	93
XI.	Nutrimet	1194845	50	X.	Material didactic	7137	10
XII.	Ajutorul elevilor	16000	—	XI.	Nutrimet	1006912	42
XIV.	Excursiuni	12991	—	XII.	Ajutorul elevilor	29000	—
XV.	Cotizația membrilor Com. șc.	2555	—	XIII.	Excursiuni	23191	20
XVI.	Venituri extraordinare	69722	—	XIV.	Leașa funcționarilor Com. șc.	32875	—
	Taxa de înscriere	109000	—	XV.	Cheltueli extraordinare	71648	—
	Total	2564361	68		Total	2658197	57

Inspecții și vizite.

În zilele de 27, 28 și 29 Noemvrie 1923, școala noastră a fost inspectată de D^{nul} Victor Păcală, Inspector General al Invățământului Primar-Normal. D^{sa} după terminarea inspecției a ținut cu corpul didactic o conferință, în care și-a expus observările câștigate în decursul inspecției.

La 30 Noemvrie 1923, școala a fost inspectată de D^{nul} Ioan Mitru, Inspector General, iar la 11 Februarie 1924, de către D^{nul} Ioan Marinescu, Inspector General.

Afară de acestea, școala a fost vizitată de numeroși profesori și elevi excursioniști dela mai multe școli.

Mobilier, colecții și biblioteca profesorilor.

În anul acesta școala noastră și-a sporit mobilierul și materialul didactic confecționat în atelierele școlii. Școala dispune de un laborator de fizică, un laborator de chimie și o bibliotecă.

Biblioteca, la începutul anului școlar 1922/23, avea 3282 volume. În cursul anului s'a sporit cu 314 volume, numărând total la finea anului 3596 volume.

Reviste: Viața românească, Neamul românesc, Comoara satelor, Viața agricolă, Democrația, Cartea satului, Tudor Pamfile, Lamura, Gândirea, Cosinzăna, Educația, Cele trei Crișuri, Tinerimea română, Solidaritatea, Gazeta școlii, Craiu nou, Natura, Datina, Transilvania, Revista inv. secundar.

Cooperativa „Invățătorul“.

Elevii acestei școli au înființat o cooperativă încă în anul școlar 1922/23, cu scopul de a-și procura rechizitele școlare mai ușor și în acelaș timp mai eștin ca în oraș.

Direcțiunea școlii în acest scop a avansat cooperativei și în anul școlar acesta, rechizite școlare în valoare de Lei 6358.30

La finea anului școlar cooperativa a avut măr-	
furi în valoare de	— — — — — — — — „ 4602.30
Bani gata	— — — — — — — — „ 1660.10
	Total 6262.40

După achitarea valorii mărfurilor avansate de direcțiunea școlii, cooperativa a încheiat bilanțul cu un venit curat de 3435 Lei 45 bani (în marfă).

Societatea de lectură a elevilor și activitatea ei în anul 1923/24.

Societatea de lectură ființează din anul 1919, desfășurând în fiecare an un bogat și frumos material literar-cultural și artistic.

Membrii societății sunt toți elevii cursului superior, iar con-

ducerea societății a fost încredințată d-lui profesor de limba și literatura română, Aurel Călugăru.

Conform statutelor elevii au ales prin votare următorul comitet:

Președinte: Stefan Stănescu, elev cl. VII;
Vice-președinte: Gheorghe Enescu, elev cl. VII;
Secretar: Lucian Surlașiu, elev cl. VII;
Subsecretar: Stefan Gomboșiu, elev cl. V;
Cassar: Iosif Vezoc, elev cl. VI;
Controlor: Stefan Giulvezan, elev cl. VI;
Bibliotecar I.: Ion Șaru, elev cl. VI.

Scopul societății de lectură a fost înțeles pe deplin de membrii ei, cari punând umăr la umăr, au lucrat pentru prosperarea ei, cât și pentru oțelirea lor, ca pregătire de a intra în marea luptă a vieții.

În cercul lor strâns, prin dizertații, lucrări originale, citiri estetice, recitări și executarea pieselor muzicale s'au nuzuit să guste din comoara nepretuită a literaturii și artei românești — cât și străine — acră bucată pe care sufletul lor a ales-o și n'a fost dicată sau impusă de nimeni.

Din cunoștințele spicuite de pe băncile școlii în decursul săptămânii au știut mai în totdeauna să îndeplinească un frumuseț „program” cu care să se adune Dumineca în ședințele societății.

Cu puterile împospătate pentru începerea muncii noi, se întruneau în sala festivă a școlii pentru a forma ședința ordinară ce era întotdeauna onorată de prezența harnicului și neobositului diriginte dl profesor Călugăru.

În desfășurarea programului ședinței s'a evidențiat munca extrașcolară a normalistului, care pentru câteva ceasuri nu mai eră elevul cutărei clasă ci membrul în drept al societății și îndreptățit cu aceleași drepturi și datorii ca și conșcolarii cu două-trei clase mai superiori.

Pentru un scurt moment, stau de vorbă cu oamenii mari ai timpului și istoriei, le ascultă glasul blajin, închis în filele cărții, căci opul citit sau declamat este glasul scriitorului. Am admirat pe clasicii muzicanți Beethoven, Chopin etc. ascultându-le vibrațiile sufletului redată prin cele patru strune ale vioarei, am răs cu Carașgiale, ascultând citirea unei schite și ne-am înduioșat cu Lamartine, ascultându-i plângerea în „Le lac...”

Și unde toate astea? Când se petrec?...

S'a deschis ședința ordinară a societății!...

Din domeniul literelor, al istoriei, pedagogiei și ușoare probleme sociale mijesc subiecte.

Membrii „activi” și sânguincioși ai societății, desprind date, culeg utilul, prind adevăr, aleargă după fugarele umbre de frumos, colectează păreri și opinii, migăind desleagă câte-o problemă socială — aplicând astfel studiul „Datoriile învățătorului” — din care urzește cu logica curată și împestritează cu păreri și reflexii personale subiectul dizertației.

Citesc în fața societății și expun părerile colegilor....

Se încep aprecierile, referatele conșcolarilor. Discuțiile apar mai voinicești....

Sunt zorile criticei....

Izbiți în frământările criticei, atacul și apărarea normaliştilor este înverșunată și dibace, caracteristică dascălului ce se va lupta mâine cu frământările și nevoile poporului.

Neînțelegerile se curmă, părerile se lămuresc turburările accidentale — dispar, căci apare strălucitor bătrânescul glas al tânărului diriginte, arătând și scoțând în relief adevărata valoare a lucrării, smulgând fricoasa și rușinoasa concluzie ce stătea ascunsă printre păreri.

Printr'un îndemn inimos, prin povețe părintești prin niște scânteii sufletești aruncate în treacăt — și prefăcute în mers în rază și lozincă, în sufletele senine încolțesc gingaș, căci dirigințele de încheiere le-a semănat temeinic, — ședința se încheie.

Din dizertațiile ținute în decursul anului se oglindește trecutul nostru și mărețele fapte naționale, expuse cu tendința autorului de a ne deștepta patriotismul și cultul strămoșilor:

„Cucerirea și colonizarea Daciei“ de Tiberiu Toconiță cl. VII.

„Insemnătatea zilei de 1 Decembrie. Unirea Românilor“ de Nicolae Popescu cl. V.

În legătură cu această dizertație dl diriginte a ținut un emoționant discurs în care d-a ca martor ocular al faptului Unirii ne-a arătat desfășurarea acțiunii „Adunării dela Alba-Iulia la 1 Decembrie 1918“.

O culegere de probleme și chestiuni sociale au fost prezentate în dizertațiile cu subiecte din „Datoriile învățătorului“:

1. „Părerea țăranilor despre școală“;

2. „Părerea țăranilor despre condei și munca lor, despre cărți și conținutul acestora, și despre celelalte clase sociale: burghezi, funcționari orășeni etc.“ de Traian Alasu, cl. VII.

3. „Necesitatea ce o va simți învățătorul de a-și comunica gândirea și simțirea unui egal în cultură“ de Florian Rațiu, cl. VIII.

Chestiuni psihologice-pedagogice au fost tratate în lucrările elevilor Bărbulescu și Muntean.

„Idealul învățătorului“ de Stefan Bărbulescu cl. VI.

„Calitățile învățătorului“ de Ioan Muntean cl. VI.

Din literatura română s'a declamat și citit din operele mai de seamă ale fruntașilor scriitori.

S'au citit diferite schițe și nuvele din Vlahuță, Caragiale, Brătescu-Voinesti și alți prozatori eminenti.

Dintre declamații acele peste care nu pot trece vâlul uitării, sunt:

Alexandri: „Sentinela română“ decl. de St. Giulvezan cl. VI.

Alexandrescu Gr.: „Ucigașul fără voce“ decl. de I. Pataky cl. VII.

Cerna Panait: „Mama“ decl. de Ion Dunea cl. VI.

Coșbuc Gh.: „Cântec ostășesc“ decl. de P. Crulea cl. IV.

Vlahuța A.: „Triumful așteptării” decl. de Horia Capră cl. IV.
Zamfirescu D.: „Buzescu” decl. de Savi Ureche cl. VI.

În legătură cu poezia „Mama” a lui Cerna dl profesor dirigen-
te stăruie asupra autorului și analizează poezia religioasă, filozofică
și națională, niște perle ale literaturii române, rupte din sufletul
poetului.

Ca neași bănățeni ce ne mândrim cu aceea că „ținem ce-am
apucat” n’am putut trece peste umoristicele ale lui Gârda și să nu
strigăm și noi că: „Tăt Bănățeni fruncea” și „Tăt paorieși mai bi-
ne”, cari s’au declamat frumos „baș bănățanește”.

Din literatura străină s’a interpretat numai 3 (trei) bucăți și
anume din cea franceză.

În poezia „Le lac” elevul Ion Tăpligă a aruncat peste auditori
o umbră din pesimismul lui Lamartine, căzută și asupra capului lui
prin moartea Elvirei...

Starea Franței din timpul ocupației germane (1870—71) și
prin pierderea Alsaciei și Lorenei ne-a talmăcit-o în românșete
președintele Stefan Stănescu, desprinzând jalea lui Alphonse Dau-
det închisă în scortile volumului „Contes du Lundi” și încrustată
în mai multe nuvele.

1. „La dernière classe” a fost prezentată în traducere sub
titlul de: „Ultima zi de școală”.

2. Le siège de Berlin, „Asediul Berlinului” ne-a înfățișat dure-
rile și patriotismul unui bătrân general când vede Parisul asediat
de nemți.

Din repertoriul muzical s’au relevat și executat piese clasice
de Schubert, Mozart, Choprin, Beethoven etc. în duet, terțet,
quartet etc. de către elevii: Tiberiu Baia cl. V, Lucian și Liviu Sur-
lașiu și Iosif Pataky.

În 9 Februarie 1924 cu ocazia sărbătoririi poetului Eminescu,
societatea de lectură a aranjat o ședință extra-ordinară ce a fost
onorată cu participarea Onoratului corp profesoral al școlii.

Programul zilei a fost întreg închinat memoriei poetului.

Președintele Stănescu în lucrarea literară „Eminescu și acti-
vitatea lui literară” arată pe marele om și analiza operei sale.

Schițând biografia scriitorului, trece asupra activității ace-
stuia.

1. Eminescu a fost înfățișat ca tânăr, ce a iubit natura și a
fost încântat de farmecele ei.

2. Iubirea generală a poetului. 3. Amorul idealist cu Veronica
Micle. 4. Urmele pesimiste din acest amor. 5. Poezia lirică. 6. Din
analiza „Scrisorilor” a lui „Călin”, „Sărmanul Dionis” și „Luceafă-
rul” extrage și arată filozofia lui Eminescu și concepția lui despre
lume.

7. Arată nota optimistă a geniului român scoasă din opul
„Scrieri politice și literare” și poezia națională „Ce-ți doresc eu ție
dulce Românie”. 8. Scoate în relief toate ideile generale din operele
poetului, din care extrage idealismul lui Eminescu. 9. Raportează
apoi tot produsul intelectual al poetului la literatura propriu zisă

și la mișcarea literară contemporană lui și-l caracterizează de cel mai mare poet al Românilor.

După dizertație s'a declamat din poeziile lui Eminescu:

„Ce-ți doresc eu ție dulce Românie“ decl. de Emil Băreanu cl. V.

„Scrisoarea III“ decl. de Iosif Vezoc, cl. VI.

„O mamă“ decl. de Octavian Crișan, cl. V.

„La moartea lui Aron Pumnul“ decl. de Simion Todoran, cl. VI.

„Singurătate“, decl. de Gh. Roșu, cl. VI.

Cântece, executate la vioară de Tib. Baia, cl. V.

În legătură cu societatea de lectură a funcționat și biblioteca elevilor condusă de bibliotecarul Ion Șaru; din care toți elevii școlii împrumutau cărți de lectură, pentru completarea cunoștințelor, pentru cultivarea sufletului și pentru studii particulare.

Cărțile bibliotecii alese dintre operele de seamă ale scriitorilor români, cât și traduceri literare, științifice și clasice, erau la începutul anului în număr de — — — — — 906 volume

la care s'au alăturat în acest an — — — — — 36 „
editate ca noutăți literare ori reapărute. În total 942 volume.

Societatea de lectură a fost și va rămâne un sfânt botez spiritual prin care trebuie să treacă tot normalistul spre a-și însuși forțe sufletești, a câștiga unde de avânt, atât de trebuincioase dascălului, pentru a putea sări în valurile vieții.

Idealismul pribeag și gonit din tot locul a căutat aci adăpost; închizându-se în câteva puncte ale statutelor, ce indică scopul societății.

Apostolașilor de azi, societatea le dă binecuvântarea sa și-i întărește pentru martiriu chiar, cel vor suferi când vor ieși în marea societate, în lume.

Binecuvântarea ei alături de diploma câștigată este investitura dascălească.

Cu drag își va aduce fiecare aminte de acea clipă solemnă în care iar fi zis:

„De te va bate vântul

„Tu strânge-ți toga lungă,

„Urmează-ți mersul, cântul...

„Fii demn de a ta muncă,

„A mărilor talazuri

„De-or vreă să te înnece

„Tu nu-ți face necazuri

„E fluxul care trece,

Dascăle

Dascăle

„Năvalnica furtună

„Umerii de-ți apasă...

„Mai, crede 'n vreme bună

„Ș'arată că nu-ți pasă,

Dascăle!“

Timișoara, la 15 Iunie 1924.

Ștefan Stanescu, președinte.

Excursiuni școlare.

În cursul anului școlar 1923/24, sub conducerea d-lui profesor Octavian A. Pop, s'au vizitat fabricile din orașul nostru; iar în județ s'a făcut o excursiune de 2 zile în frunțașă comună Comloș, unde elevii școlii conduși de d-nii profesori Octavian A. Pop și Adolf Verö, au ținut o șezătoare urmată de exerciții gimnastice.

Excursia la Comloș.

Dornicij de-a ne pune în legături sufletești cu poporul dela sate, pe care mâine-l vom conduce și lumina de pe catedrele încredințate nouă, am hotărît câteva excursiuni școlare, cu caracter cultural și instructiv. Pregătiți cu conferințe, cântece, poezii și piese de teatru — deși afară e încă zăpadă — pornim la Comloș.

În spre scara zilei de 1 Martie 1924, pela orele trei jumătate, ne aflam în drum spre gara „Domnița Elena“ unde vagonul ne aștepta gata de primire. Cu gulerile ridicate așteptam, în fața lui, momentul urcării noastre supravegând întâi urcarea celor mai mici dintre noi. În câteva minute totul fu în ordine, fiecare la locul lui; iar în mijlocul nostru luaseră loc domnii profesori sub a căror conducere ne aflam.

Trenul se mișcă mașina pufăe. Noi, în cântece vesele, întoarnăm melodii care tradau clipele de fericire pe care le trăiam în acele momente, căci doar era încercarea primului pas serios din carul viselor reale de mâine.

Trenul acum fuge pe marca de zăpadă, care se întinde deoparte și de alta a drumului de fier, lăsând doar ici colea câte-o căsuță singuratică ce se cufunda în zăpada albă; iar cu șuerăștura lui speria din când în când câte un iepuraș istovit de foame și zgribulit de frig.

Se inserase. La opririle dese ce le făceam, cei necunoscuți cu aceste meleaguri, întrebau dacă n'am ajuns la locul pentru schimb. Deodată se aude vocea conductorului, Lovrin“.

Apucăm bagajul și coborim cu mare grijă căci se înoptase. Cei mai mari supravegheiau pe cei mai mici, mai ales că gara ne garanta acel control prin marea și iluminată de licurici. Încet și domol ne strecurăm în mica sală de așteptare unde împreună cu ceilalți călători căutam a ne așeza la rând ca și sardellele la cutie, căci doar numai în acest caz ne garanta adăpostul ei. La înghesuială se simte căldură, călătorul se desmorțește, limbile se desleagă începând diferitele întrebări reglementate de împrejurările acestor ocaziuni. Călătorii mirați, mai ales că, de dimineață, când mergeau ei spre oras, mai întâlneau un grup de „ștudenți“ — Școala superioară de comerț — ne întrebau de unde venim și unde mergem?!

-- Dumneavoastră dela oraș la țară?!

-- Da! de acolo —răspundem noi — pentrucă și noi tot de acolo suntem și acolo vom merge să ne urzăm firul vieții în școalele satelor voastre.

Ca să mai uităm de frigușorul ce începuse a ne mângăia subțirel pe la picioare, începem a cânta din nou. Trenul care de data aceasta căuta să nu ne plictisească prin așteptarea și îndelungată, își permise să întârzie numai 2 ore, cari trecură nebăgate în seamă de noi.

Deodată o șuerătură lungă și un împiedecat de roate înghețate ne face să eșim pe rând din adăpostul nostru. Era trenul, care venia de data aceasta dela Arad cu mai multă căldură, dovada ne-o arăta mulțimea aburilor scurși printre cuplele vagoanelor.

... Așezați din nou în vagonul calduț, căutam acum să alungăm întunerecul vagonului prin câteva cântece și glume, dar căldurica înșelătoare adusă mija pe la pleoapele celor mai mititei cari răzimați cu capul de umărul vecinului căutau să și completeze visul real, prin visul dătător de odihnă corporală.

E ceasul 11.30, conductorul anunță „Comloșul Bănățean“. Cu mic și mare coborâm pe peronul gării, unde cei 2 colegi ce iam trimis ca soli înainte, împreună cu „gazdele“ care ne vor conduce pe fiecare la cartirul sortit, ne așteaptă cu nerăbdare.

Printr-o potecă marginită de plete înalte ne strecurăm spre sat. În liniștea nopții ne mai întovărășia din când în când câte un lătrat răgușit al vre-unui cățelandru neînvinș încă de asprimea gerului și câte-o rază de lumină ce venea să ne întâmpine dela casele lor ce ne așteptau și primea cu mesele încărcate ca pe niște „goști“ ce veniau oboșiți de drum.

Bucuria reciprocă s'a simțit și văzut.

A doua zi, zi de praznic, plecăm la lăcașul Domnului să ne închinăm. Fiind în comună două biserici surori, gr. catolică și ortodoxă, căutam ca să nu supărăm pe nici una, deci facem 2 grupe și fiecare caută să și facă datoria căutând să dea răspunsurile sf. liturghii.

După terminarea sf. slujbe, domnii profesori fac vizitele de răgoare la notabilitățile fruntașei comune. În timp ce noi căutam să aranjăm cele necesare șezătoarei, fiind ajutați și înlesniți cu toate cele de lipsă de către harnicul și bunul român d. secretar comunal Chiril Dimitrievici.

La orele 8.30 p. m. ne vedem în fața publicului care așteaptă cu nerăbdare desfășurarea programului. Cortina se ridică, pe scenă apare elevul Iosif Vesoc din cl. VI-a, care vorbește sătenilor despre importanța școlii mai ales în zilele de azi, căutând a arăta neajunsurile celor analfabeți și și îndeamnă prin sfaturi și exemple frumoase să și trimită copii la școală. După poezii recitate, cântece și monoloage comice urmează piesa „Ovidiu Șicană“ jucată de elevii cl. VI-a, având ca prolog câteva bucăți de vioară executate cu mare măiestrie de colegul nostru Tiberiu Baia elev al

cl V-a și „Orfanul“ poezie sentimentală cântată de elevul Vasile Stoin din cl. III-a care prin vocea sa duioasă, pe lângă aplauze, a isbutit să stoarcă și lacrimi din ochii publicului ascultător.

După producțiune „Orfanii de război“, elevi ai școlii noastre cari au luat parte la această șezătoare au primit suma de Lei 300, ca dar din partea Mult On. Domn protopop Ștefan Cioșroianu și înimosul și milostivul Domn Cîril Dimîtrievici, secretar comunal.

Șezătoarea se termină prin frumoasele exerciții de gimnastică sub conducerea dlui profesor A. Verő. Piramidele pun în umire pe privitori, făcându-i să clatine din cap plini de mirare.

După terminarea programului se încinge o horă frumoasă, urmată de jocuri naționale. Era o adevărată înfrățire. Deodată se aud sunete de fanfară. Este fanfara germană urmată de perechi de tineri și tinere germane cari vin să se înfrățescă cu noi, făcând ca sala care până acum ni se părea destul de spațioasă să ni se pară deodată mică. Domni profesori se aflau între noi dându-ne exemplu și încunjurându-ne în toate privințele.

Amețiți de multe învârteli ale jocului, deodată auzim vocea dlui profesor Pop „E timpul să plecăm băeț“. Zis și făcut. Ultimea horă de despărțire, după care urmează rămasul bun dela cei cu cari ne petrecurăm așa de bine și frățește și cari ne-au primit cu atâta drag între ei rugându-ne să mai venim și de altă dată, plecăm la gară.

Peste puțin timp ne aflăm iarăși în vagonul ce ne aduce acasă. Cântecule noastre încep cu acelaș farmec ca și la venire, dar de data aceasta aveam în plus mulțumirea sufletească că planul nostru s'a împlinit, după cum doriam și că sătenii nu vor putea grăi în urma noastră altceva decât: „Prin înțelepciune și inimă curată se deosebesc apostolii neamului“.

*Simeon Todoran,
elev cl. VI.*

Excursie la Bocșa-montană.

La 18 și 19 Mai 1924, 60 elevi ai claselor superioare au făcut o excursiune la Bocșa-montană (Jud. Caraș-Severin). Elevi au vizitat sub conducerea unui expert minele de calcar și cuptoarele de ars varul dela varnița din Colțani precum și regiunile pitorești din valea Berzavei.

Mănezi elevii au vizitat ocnele de fier din opidu! „Ocna de fier“ situată lângă Bocșa-montană. ocne, in care se află aproape toate soiurile de minereuri de fier ca: magnetit, haematit, calcospirit etc. luând la fața locului explicațiuni despre exploatarea și întrebuințarea acestor minereuri.

Costul excursiunilor întreprinse s'a ridicat la suma de 4313.20 Lei, care a fost acoperită din fondul Comitetului Școlar.

Situația elevilor pe

No. cor.	Numele elevului	Religia	Națio- nalitate	Anul nașterii	Domiciliul părinților sau a tutorelui	
					Comuna	Județul
CLASA I.						
1	Abrudean Zenofie	gr.ort.	Rom.	1911	Vintul de jos	Alba de jos
2	Aldan Traian	"	"	1910	Hodoni	Timiș
3	Betea Dimitrie	"	"	1911	Vârșand	Arad
4	Biberia Ioan	"	"	1911	Timișoara	Timiș
5	Boldureanu Alexandru	"	"	1911	Cerneteaz	Timiș
6	Boulescu Ioan	"	"	1912	Remetea Timișeană	Carăș-Severin
7	Boldurean Gruia	"	"	1913	Bocșa-Montană	Timiș
8	Cădariu Ioan	"	"	1911	Bencecul-Român	Timiș
9	Crețiu Ioan	"	"	1912	Zgrebenaș	Torontal H. S. H.
10	Dalea Moise	"	"	19 0	Măniosu	Carăș-Severin
11	Dinu St. Nastase	"	"	1909	Văzânești	Jalomița
12	Dragoi Constantin	"	"	1911	Vălcani	Timiș
13	Dudaș Ioan	gr.cat.	"	1909	Semlac	Arad
14	Dumitru Ioan	gr.ort.	"	1911	Bencecul-Român	Timiș
15	Dobre N. Alexe	"	"	1909	Căzânești	Jalomița
16	<i>Galiș Petru</i>	"	"	1911	Semlac	Arad
17	Gugea Nicolae	"	"	1912	Mărul	Carăș-Severin
18	Giurgeca Ioan	"	"	1912	Bobda	Timiș
19	Haiduc Ioan	"	"	1911	Vârșand	Arad
20	Ianculovici Dimitrie	"	"	1911	Sușca	Timiș
21	Ilcău Gheorghe	"	"	1911	Vălcani	Timiș
22	Iovănuț Teodor	"	"	1912	Cenadul-Mare	Timiș
23	Jebelean Timotei	"	"	1910	Timișoara	Timiș
24	Milutin Mihai	"	"	1912	Marcovăt	Torontal H. S. H.
25	Mocuta Teodor	"	"	1912	Măderat	Arad
26	Moșneang Dimitrie	"	"	1911	Semlac	Arad
27	Muntean Ioan	"	"	1911	Mărul	Carăș-Severin
28	Musteți Alexandru	"	"	1911	Timișoara	Timiș
29	Novac Virgil	"	"	1911	Izvin	Timiș
30	Oprean Gheorghe	"	"	1909	Cenadul-Mare	Timiș
31	Pantoș Gheorghe	"	"	1909	Vârșand	Arad
32	Petrovici Dumitru	"	"	1908	Sușca	Carăș-Severin
33	Popescu M. Const.	"	"	1911	Ghidici	Dolj
34	Racă Solomon	"	"	1911	Mărul	Carăș-Severin
35	Rațiu Avram	"	"	1911	Șicula	Arad
36	Răniosu Eugen	"	"	1911	Saravale	Timiș
37	Ruța Petru	"	"	1911	Giroc	Timiș
38	Timișean Ioan	"	"	1911	Mărul	Carăș-Severin
39	Toma Enechița	"	"	1911	Murani	Timiș
40	Turmigan Ioan	"	"	1913	Gaiul-Mic	Timiș
41	Usca Ioan	"	"	1911	Sinitea	Arad
42	Văran Mihai	"	"	1911	Ferdinandsberg	Carăș-Severin
CLASA II.						
1	Adam Dimitrie	"	"	1907	Sacoșul-Mare	Timiș
2	Anca Ioan	"	"	1910	Seleuș	Arad
3	Bela Ștefan	"	"	1910	Bobda	Timiș
4	Blajovan Traian	"	"	1911	Sarafra	Timiș
5	Borlovian Petru	gr.cat.	"	1911	Zorlențul-Mare	Carăș-Severin
6	Bugariu Ioan	gr.ort.	"	1909	Ecica-Română	Torontal H. S. H.
7	Bugariu Solomon	"	"	1910	Ecica-Română	Torontal H. S. H.

anul șc. 1923—24.

ocupația părinților	Situația în Internat	Media gen. la		Situația	Observări
		pur-tare	studiu		
funcționar CFR.	bursier	f. bine	suficient	promovat	
econom	bursier	f. bine	bine	promovat	
orfan de război	bursier	f. bine	bine	promovat	
orfan de război	bursier	bine		cor. la L. Română	La ex. de cor. prom. retras 21 Dec. 1923
șergent (poliție)	bursier	bine			la ex. de cor. prom.
magaziner CFR.	solvent	f. bine		cor. la Caligrafie	
orfan de război	bursier	t. bine	suficient	promovat	
orfan de război	bursier	f. bine		cor. la L. Română, Desemn	la ex. de cor. prom.
pantofar	bursier	bine		repetent	
econom	bursier	f. bine	bine	promovat	
orfan de război	bursier	f. bine	bine	promovat	
econom	bursier	f. bine	suficient	promovat	
orfan de război	bursier	f. bine	bine	promovat	
econom	bursier	f. bine		cor. L. Română, L. Franceză	la ex. de cor. prom.
orfan	bursier	f. bine	bine	promovat	
econom	bursier	f. bine	f. bine	promovat	
econom	bursier	f. bine	suficient	promovat	
orfan de război	solvent	bine		cor. la Caligrafie	la ex. de cor. prom.
orf. de ambipărinti	bursier	f. bine		cor. la Desemn	la ex. de cor. prom.
econom	bursier	f. bine	suficient	promovat	
econom	bursier	f. bine	suficient	promovat	
păzitor de oi	bursier	f. bine	bine	promovat	
funcționar CFR.	extern	f. bine	bine	promovat	
ziler	bursier	bine	f. bine	promovat	
orfan de război	bursier	bine			retras 26 Febr. 1924
orfan de război	bursier	f. bine	suficient	promovat	
orfan de război	bursier	f. bine	bine	promovat	
nrfan	bursier	f. bine	bine	promovat	
faur	bursier	f. bine	suficient	promovat	
orfan de război	solvent	f. bine		cor. la L. Română	la ex. de cor. rămas repetent
orfan de război	bursier	f. bine		cor. la L. Română, Istorie	la ex. de cor. rămas repetent
orfan de război	solvent	f. bine	bine	promovat	
econom	s bursier	f. bine	bine	promovat	
muncitor	bursier	f. bine	bine	promovat	
econom	bursier	f. bine	suficient	promovat	
orfan	bursier	bine			retras
orfan de război	bursier	f. bine	suficient	promovat	
orfan de război	bursier	f. bine	bine	cor. la L. Română	la ex. de cor. prom.
ziler	bursier	f. bine	bine	promovat	
econom	bursier	f. bine		cor. Rom. și Caligr.	la ex. de cor. prom.
econom	bursier	f. bine	suficient	promovat	
orfan de război	bursier	f. bine	suficient	promovat	
econom	solvont	f. bine	suficient	promovat	
econom	bursier	f. bine	suficient	gromovat	
econom	bursier	f. bine	bine	promovat	
econom	solvent	bine		cor. L. Română, Geografie	la ex. de cor. rămas repetent
cojocar	bursier	f. bine	suficient	promovat	
econom	solvent	bine	suficient	promovat	
econom	bursier	f. bine	bine	promovat	

No. cor.	Numele elevului	Religia	Naționa- litatea	Anul nașterii	Domiciliul părinților sau a tutorelui	
					Comuna	Județul
8	Branc Ioan	gr.ort	Rom.	1910	Sel uș	Arad
9	Cocioba Ioan	"	"	1910	Chișoda	Timiș
10	Cocos Traian	"	"	1910	Hodoni	Timiș
11	Cojocariu Ioan	"	"	1911	Sân-Mihaiul-Rom.	Timiș
12	Fischer Adalbert	r. cat.	Germ.	1908	Sasca-Montană	Caras-Severin
13	Grozescu Petru	gr.ort	Rom.	1909	Calacia	Timiș
14	Giarmati Petru	r. cat.	Germ.	1911	Beregsău	Timiș
15	Hălmăjan Nicolae	gr.ort	Rom.	1908	Semlac	Arad
16	Iluna Ioan	"	"	1909	Cintei	Arad
17	Ivan Albin	"	"	1912	Constanța	Timiș
18	Manciu Ion	"	"	1908	Brănești	Gorj
19	Mermeze Cornel	"	"	1908	Semlac	Arad
20	Miuți Toma	"	"	1909	Chișoda	Timiș
21	Micșa Constantin	"	"	1910	Timișoara	Timiș
22	Nica Tiberiu	"	"	1912	Cubin	Torontal H. S. H.
23	Oltean Nicolae	"	"	1910	Vălcani	Timiș
24	Pava Nicolae	"	"	1911	Ianova	Timiș
25	Petru Bujor	"	"	1908	Sasca-Montană	Caras-Severin
26	Radovan Vasile	"	"	1908	Parța	Timiș
27	Rausch Vilhelm	r. cat.	Germ.	1910	Checia-Română	Timiș
28	<i>Sandula Gheza</i>	"	"	1908	Vermeș	Caras-Severin
29	Sălăjan Gheorghe	gr.ort	Rom.	1908	Cintei	Arad
30	Șerbau Nicolae	"	"	1909	Cintei	Arad
31	Șoșdean Bujor	"	"	1910	Hodoni	Timiș
32	Soare Ioan	"	"	1908	Brănești	Gorj
33	Teodorescu Traian	"	"	1907	Epurești	Vlașca
34	Uroș Aurel	"	"	1910	Doloave	Torontal H. S. H.
35	Velciov Ștefan	r. cat.	Bulgar	1910	Breștea	Timiș
36	Veselinovici Voislav	gr.ort.	Sărb	1911	Tolvădia	Timiș
37	Vuia Ioan	"	Rom.	1910	Cheșița	Timiș
38	Zărie Aurel	"	"	1910	Sân-Mihaiul-Rom.	Timiș
39	Zăhoi Florea	"	"	1910	Sinitea	Arad
CLASA III.						
1	Andrei Victor	gr.ort.	"	1909	Cubin	Torontal H. S. H.
2	Ardelean Eftimiu	"	"	1910	Ecica-Română	Torontal H. S. H.
3	Beinșan Gheorghe	"	"	1908	Nădlac	Arad
4	Bocșan Ioan	"	"	1909	Cubin	Torontal H. S. H.
5	Cărnăzan Ioan	"	"	1910	Vasiova	Caras-Severin
6	Dijmărescu Dumitru	"	"	1908	Schela	Gorj
7	<i>Hudac Ilie</i>	gr. cat	"	1909	Semlac	Arad
8	Jurca Gheorghe	gr.ort.	"	1907	Unip	Timiș
9	Lăpușcă Gheorghe	"	"	1909	Semlac	Arad
10	Lifa Iosif	"	"	1909	Jebel	Timiș
11	Lupulescu Petru	"	"	1909	Uzdin	Torontal H. S. H.
12	Martin Ștefan	"	"	1910	Gaiu-Mic	Timiș
13	Marișescu Petru	"	"	1908	Moldovan-Nouă	Caras-Severin
14	Medre Emil	"	"	1907	Baia	Arad
15	Mihu Ioan	gr. cat.	"	1910	Cugir	Hunedoara
16	Oradovici Achim	gr.ort	"	1909	Semlacul-Mare	Timiș
17	Olariu Trandafir	"	"	1910	Cubin	Torontal
18	Oltean Ioan	"	"	1909	Vălcani	Timiș
19	Popescu Ioan	"	"	1908	Alexandria	Teleorman
20	<i>Popovici Gheorghe</i>	"	"	1909	Pesac	Timiș

Ocupația părinților	Situatia în Internat	Media gen. la		Situatia	Observări
		pur-tare	studii		
econom	bursier	bine	suficient	promovat	
orfan de război	bursier	f. bine	bine	promovat	
orfan de război	bursier	f. bine	bine	promovat	
econom	bursier	f. bine	bine	promovat	
morar	bursier	f. bine	bine	promovat	
econom	bursier	f. bine	bine	promovat	
brutar	solv. cu 50%	bine	suficient	corigent la Violină	la ex. de cor. prom.
econom	s. bursier	f. bine	suficient	promovat	
orfan de război	bursier	f. bine	suficient	promovat	
notar comunal	solvent	f. bine		cor. la Geografie, violină	la ex. de cor. prom.
econom	bursier	f. bine	bine	promovat	
pantofar	bursier	f. bine	bine	promovat	
orfan de război	bursier	f. bine	bine	promovat	
orfan	extern			repetent	retras
orfan de război	extern	bine		cor. la Caligrafie, violină	la ex. de cor. prom.
econom	s. bursier	f. bine	bine	promovat	
econom	s. bursier	f. bine	suficient	promovat	
orfan	bursier	f. bine		cor. la L. Română	la ex. de cor. prom.
orfan de război	bursier	f. bine	suficient	promovat	
barbir	bursier	f. bine	bine	promovat	
faur	s. bursier	f. bine	bine	promovat	
econom	bursier	f. bine	suficient	promovat	
econom	s. bursier	f. bine	suficient	promovat	
econom	solvent	f. bine	suficient	promovat	
econom	bursier	f. bine	suficient	promovat	
muncitor	solvent	f. bine	suficient	promovat	eliminat
preot	solvent	f. bine	suficient	promovat	
rotar	bursier	f. bine	bine	promovat	
econom	solvent	f. bine	suficient	promovat	
orfan	bursier	f. bine	suficient	promovat	
orfan	bursier	f. bine	bine	promovat	
econom	bursier	f. bine	bine	promovat	
econom	bursier	f. bine	suficient	promovat	
orfan de război	solvent	f. bine	suficient	promovat	
econom	bursier	bine	bine	promovat	
econom	bursier	f. bine	bine	promovat	
orfan de război	solvent	bine	suficient	promovat	la ex. de cor. prom.
funcționar CFR.	extern	f. bine		cor. la Caligrafie	
econom	s. bursier	f. bine	suficient	promovat	
ziler	bursier	f. bine	eminent	promovat	
econom	bursier	f. bine	bine	promovat	
econom	bursier	f. bine	suficient	promovat	
econom	bursier	bine		cor. la L. Română. Și. nat.	la ex. de cor. rămas repetent
econom	solvent	bine		repetent	
econom	s. bursier	f. bine		cor. la Matematică	la ex. de cor. prom.
tâmplar	bursier	bine	bine	promovat	
orfan de război	bursier	f. bine	bine	promovat	
econom	bursier	f. bine	bine	promovat	
econom	bursier	f. bine	suficient	promovat	
orfan de război	solvent	f. bine	suficient	promovat	
econom	bursier	f. bine	suficient	promovat	
econom	bursier	f. bine	suficient	promovat	
muncitor	extern	f. bine	eminent	promovat	eliminat

No. cur.	Numele elevului	Religia	Naționalitatea	Anul nașterii	Domiciliul părinților sau a tutorelor	
					Comuna	Județul
21	Stancu Florea	gr. ort.	Rom.	1906	Sâmbăteni	Arad
22	Stancu Constantin	"	"	1908	Sâmbăteni	Arad
23	Stoicanescu Constantin	"	"	1909	Nădlac	Arad
24	Stepici Dimitrie	"	"	1909	Ineu	Arad
25	Serban Alexandru	"	"	1910	Erdeiş	Arad
26	Titihăzan Teodor	"	"	1908	Semlac	Arad
27	Verișan Gheorghe	"	"	1905	Nădlac	Arad
CLASA III B.						
1	Albu Gheorghe	"	"	1908	Ineu	Arad
2	Arcan Albert	"	"	1911	Moldova-Nouă	Caras-Severin
3	Buru Gheorghe	"	"	1909	Mănăstire	Timiș
4	Clonda Gheorghe	"	"	1997	Brăleni	Bihor
5	Freaș Vasilie	"	"	1908	Semlacul-Mare	Timiș
6	Ignață Ioan	"	"	1908	Gașa	Arad
7	Ivanov Ilie	"	"	1907	Bărăteaz	Timiș
8	Mihoc Gheorghe	"	"	1909	Talpe	Bihor
9	Mioc Petru	"	"	1909	Ecica-Român	Torontal H. S. H.
10	Marcu Romul	"	"	1908	Izvin	Timiș
11	Munteanu Romul	"	"	1909	Dognecea	Caras-Severin
12	Nisca Dimitrie	"	"	1908	Gașa	Arad
13	Novac Victor	"	"	1909	Izvin	Timiș
14	Petrescu Gheorghe	gr. cat.	"	1909	Semlac	Arad
15	Popian Ilie	gr. ort.	"	1908	Semlac	Arad
16	Popaș Simion	"	"	1909	Saravale	Timiș
17	Rancov Gavrilă	"	"	1909	Timișoara	Timiș
18	Săvulescu Nicolae	"	"	1903	Pustiniș	Torontal H. S. H.
19	Sângeorghean Gh.	"	"	1907	Covășint	Arad
20	Secoșan Eftimiu	"	"	1908	Torac	Torontal H. S. H.
21	Semlecan Arcadie	"	"	1908	Șeitin	Timiș
22	Stancu Teodor	"	"	1907	Sâmbăteni	Arad
23	Stoicănescu Ștefan	"	"	1907	Timișoara	Timiș
24	Stoin Vasile	"	"	1911	Gaiul-Mic	Timiș
25	Tăucean Uroș	"	"	1909	Nădlac	Arad
26	Țăran Iorgovan	"	"	1909	Șipet	Timiș
CLASA IV.						
1	Băcala Iorgovan	"	"	1906	Petroman	Timiș
2	Bogdan Aurel	"	"	1910	Beregsău	Timiș
3	Borcean Constantin	"	"	1907	Sasca Montană	Caras-Severin
4	Capră Horia	"	"	1907	Timișoara	Timiș
5	Cherloabă Achim	gr. cat.	"	1906	Ramna	Caras-Severin
6	Ceregan Valeriu	gr. ort.	"	1910	Becicherechiul-Mic	Timiș
7	Crișan Octavian	"	"	1909	Pâncota	Arad
8	Crulea Petru	"	"	1904	Murani	Timiș
9	Dee Liviu	"	"	1907	Petrovasila	Torontal H. S. H.
10	Duma Petru	"	"	1907	Ilidia	Caras-Severin
11	Florea Ioan	"	"	1908	Șipet	Timiș
12	Isfan Gheorghe	"	"	1906	Bucovăț	Timiș
13	Jicoinovici Florin	"	"	1909	Bocșa-Montană	Caras-Severin
14	Jucu Cornel	"	"	1910	Alioș	Timiș
15	Lapădat Traian	"	"	1908	Petrovasila	Torontal H. S. H.
16	Lungulescu Gheorghe	"	"	1901	Risipiți	Dolj
17	Matei Traian	"	"	1917	Saravala	Timiș
18	Mereș Cornel	r. cat.	germ.	1910	Anina	Caras-Severin

No. cur.	Numele elevului	Religia	Naționa- litatea	Anul nașterii	Domiciliul părinților sau a tutorelor	
					Comuna	Județul
19	Mircea Gheorghe	gr. ort.	Rom.	1908	Timișoara	Timiș
20	Miter Caius	"	"	1907	Oresaț	Torontal H. S.
21	Moldovan Emanuil	"	"	1908	Modoș	Timiș
22	Păpaș Trăilă	"	"	1807	Jebel	Timiș
23	Parnavel Simion	"	"	1906	Beregsău	Timiș
24	Ponițchi Gheorghe	"	"	1907	Timișoara	Timiș
25	Popa Iosif	"	"	1907	Săvârșiu	Arad
26	Popa Simion	"	"	1909	Fizeș	Carăș-Severin
27	Precup Pavel	"	"	1907	Cherechi	Arad
28	<i>Roșu Gheorghe</i>	gr. cat.	"	1906	Șeitin	Arad
29	Roșu Ioan	"	"	1907	Ramna	Carăș-Severin
30	Ștefă Iosif	gr. ort.	"	1909	Jebel	Timiș
31	Stângaci Aurel	"	"	1907	Hodoș	Timiș
32	Toma Titus	"	"	1905	Sudriaș	Carăș-Severin
33	Vid Mihaiu	"	"	1906	Șeitin	Arad
CLASA V.						
1	Alexiu Titus Livius	"	"	1908	Sacoșul-Turcesc	Timiș
2	Baia Iulian	"	"	1909	Semlacul-Mare	Timiș
3	Baia Tiberiu	"	"	1907	Semlacul-Mare	Timiș
4	Barbu Gheorghe	"	"	1907	Nerău	Torontal
5	Băreanu C. Emil	"	"	1905	Călărași	Jalanita
6	Boroș Patriciu	gr. cat.	"	1905	Rebra-Mare	Bistrița Năsăud
7	Brașovan Axente	gr. ort.	"	1908	Mănăstur-Begheiu	Carăș-Severin
8	Cusmanov Arcadie	"	"	1909	Călăcea	Timiș
9	Danchi Nicolae	"	"	1909	Vălcani	Timiș
10	Dordea Ioan	"	"	1906	Hașag	Târnavă-Mare
11	Dumitru Ioan	"	"	1905	Bencecul-Român	Timiș
12	Forga Liviu	"	"	1907	Banloc	Timiș
13	Gagea Ilie	"	"	1909	Blajova	Timiș
14	Goilă Dimitrie	"	"	1908	Călăcea	Timiș
15	<i>Gamboșiu Ștefan</i>	"	"	1904	Vinești	Arad
16	Jedu Traian	"	"	1906	Gaiul-Mic	Timiș
17	Muntean Pavel	"	"	1906	Terova	Carăș-Severin
18	Mirci Cocolin	"	"	1906	Pesac	Timiș
19	Lazăr Ioan	"	"	1906	Oravița	Carăș-Severin
20	Pelea Traian	"	"	1904	Bencecul-Român	Timiș
21	Popescu Gh. Nicolae	"	"	1904	Cetate	Dolj
22	Rediș Gheorghe	"	"	1908	Otlaca	Arad
23	Secheșan Octavian	"	"	1908	Petrovasila	Torontal H. S.
24	Serbovan Ștefan	"	"	1908	Călăcea	Timiș
25	Stanca Iancu	gr. cat.	"	1906	Ticvauiul-Mare	Carăș-Severin
26	Șonca Petru	gr. ort.	"	1907	Otlaca	Arad
27	Uzum Florin	"	"	1909	Terova	Carăș-Severin
28	Țăpligă Ioan	"	"	1903	Gemeni	Mehedinți
29	Toderescu Gheorghe	"	"	1907	Vălcani	Timiș
30	Oldea Traian	"	"	1909	Ferendia	Timiș
CLASA VI.						
1	Bărbulescu Ștefan	"	"	1901	Fântăna-Banului	Dolj
2	Bencecan Ioan	"	"	1904	Teeș	Timiș
3	Dunea Ioan	"	"	1907	Giroc	Timiș
4	Giulyezan Ștefan	"	"	1904	Căcia-Român	Timiș
5	Grozescu Aurel	gr. cat.	"	1907	Comloșul-Mare	Timiș
6	Gheran Mihaiu	gr. ort.	"	1905	Șeitin	Arad

Situția în Internat	Media gen. la		Situția	Observări
	pur-tare	studii		
extern	f. bine	suficient	promovat	
solvent	bine	suficient	promovat	
bursier	f. bine	suficient	promovat	
bursier	f. bine	f. bine	promovat	
extern	bine		cor. L. Română, L. Franceză	la ex. de cor. prom.
bursier	bine	suficient	promovat	
bursier	f. bine	bine	promovat	
bursier	f. bine	bine	promovat	
bursier	bine	bine	promovat	
bursier	f. bine	f. bine	promovat	
s. bursier	bine	suficient	promăvat	
solvent	bine		cor. L. Franceză	la ex. de cor. prom.
s. bursier	f. bine		cor. L. Română, L. Franceză	la ex. de cor. prom.
bursier	bine	suficient	promovat	
bursier	bine		cor. L. Franceză	la ex. de cor. prom.
solvent	bine		cor. L. Română, L. Franceză	la ex. de cor. prom.
bursier	bine	bine	promovat	
bursier	bine	bine	promovat	
solvent	f. bine	suficient	promovat	
solvent	f. bine	bine	promovat	
bursier	f. bine		repetent	eliminat
s. bursier	potriv.			
bursier	f. bine	suficient	promovat	
bursier	f. bine	suficient	promovat	
solvent	bine	suficient	promovat	
bursier	bine			decedat
solvent				retras
bursier	f. bine	suficient	promovat	
bursier	bine	bine	promovat	
bursier	f. bine	bine	promovat	
bursier	bine	suficient	promovat	
s. bursier	bine	suficient	promovat	
extern	bine		cor. Șt. nat. Drept	la ex. de cor. prom.
bursier	bine			retras
bursier	f. bine	bine	promovat	
s. bursier	f. bine	suficient	promovat	
bursier	bine	bine	promovat	
extern	bine	suficient	promovat	
bursier	f. bine	suficient	promovat	
solvent	bine	suficient	promovat	
bursier	bine	suficient	promovat	
bursier	f. bine	suficient	promovat	
s. bursier	f. bine	bine	promovat	
solvent	f. bine	suficient	promovat	
solvent	f. bine	suficient	promovat	
bursier	f. bine	bine	promovat	
solvent	bine		repetent	
bursier	f. bine	suficient	promovat	
s. bursier	f. bine	suficient	promovat	
extern	bine		cor. L. Română	la ex. de cor. prom.
bursier	bine	suficient	promovat	

No. cur.	Numele elevului	Religia	Naționa- litatea	Anul nașterii	Domiciliul părinților sau a tutor	
					Comuna	Județul
7	Gulea Gheorghe	gr. ort.	Rom.	1906	Hodoni	Timiș
8	Mermeze Ioan	"	"	1905	Timișoara	Timiș
9	Muntean Ioan	"	"	1905	Ceanadul-Mare	Timiș
10	Oprean Octavian	"	"	1907	Ceanadul-Mare	Timiș
11	Pescariu Traian	"	"	1907	Ceanadul-Mare	Timiș
12	Roiescu Ioan	"	"	1907	Rusca	Caraș-Severin
13	Rugilă Traian	"	"	1904	Checia-Rom.	Timiș
14	Sinitean Romul	"	"	1804	Șeitin	Arad
15	Stan Traian	"	"	1905	Icloda	Timiș
16	<i>Saru Ioan</i>	"	"	1906	Checia-Român	Timiș
17	Tempean Ioan	"	"	1907	Nerău	Timiș
18	Todoran Simion	"	"	1904	Sân-Mihaiu	Torontal H.
19	Ureche Savu	"	"	1904	Constanția	Timiș
20	Vezoc Iosif	gr. cat.	"	1904	Ramna	Caraș-Severin
21	Wild Ioan	r. cat.	germ.	1906	Vermeș	Caraș-Severin
CLASA VII.						
1	Alasu Traian	gr. ort.	Rom.	1904	Toracul-Mic	Torontal H.
2	Bozian Ștefan	gr. cat.	"	1904	Șeitin	Arad
3	Enescu Gheorghe	gr. ort.	"	1900	Peștera	Făgăraș
4	Husariu Sever	"	"	1905	Hagiești	Ilfov
5	Marina Ioan	"	"	1904	Seleuș	Torontal H.
6	Pataky Iosif	"	"	1906	Izgan	Caraș-Severin
7	Rufu Mircea	"	"	1905	Cher	Arad
8	<i>Stănescu Ștefan</i>	"	"	1904	Remetea	Timiș
9	Surlașiu Lucian	"	"	1903	Jebel	Timiș
10	Susan Ilie	"	"	1903	Erdeis	Arad
11	Toconiță Chifor	"	"	1905	Sân-Nicolaul-Mare	Timiș
12	Wotreng Cristofor	r. cat.	germ.	1905	Banloc	Timiș
CLASA VIII.						
1	Bandu Aurel	gr. ort.	Rom.	1905	Obad	Timiș
2	Cotoșman Gheorghe	"	"	1904	Sân-Nicolaul-Mare	Timiș
3	Cristici Freidric	"	"	1904	Tolvădia	Timiș
4	Calapiș Blaj	r. cat.	Bulgar	1902	Modoș	Timiș
5	Plapșia Isaia	gr. ort.	Rom.	1909	Hodoni	Timiș
6	Rațiu Florian	"	"	19. 1	Sicula	Arad
7	<i>Surlașiu Liviu</i>	"	"	1906	Jebel	Timiș

Data statistice.

Numărul elevilor	C l a s a								
	I	II	III-a	III-b	IV	V	VI	VII	VIII
Inscriși	42	39	27	26	33	30	21	12	7
Retrași	3	1	—	—	1	2	—	—	—
Eliminați	—	1	1	—	1	1	—	—	—
Decedați	—	—	—	1	1	1	1	—	—
Corigenți	10	5	3	3	4	2	2	4	—
Repetenți	1	1	1	—	—	1	3	1	—
Promovați	28	31	22	22	26	23	16	7	7
După confesiune :									
Gr. ort. — Români	41	33	25	25	29	28	18	10	6
Gr. cat. — Români	1	1	2	1	3	2	2	—	—
Gr. ort. — Sârbi	—	1	—	—	—	—	—	—	—
R. cat. — Germani	—	2	—	—	1	—	1	1	—
R. cat. — Maghiari	—	1	—	—	—	—	—	1	—
R. cat. — Bulgari	—	1	—	—	—	—	—	—	1
BCU Cluj / Centra După anul nașterii :									
Născuți în 1899	—	—	—	—	—	—	—	—	1
" 1900	—	—	—	—	—	—	—	1	—
" 1901	—	—	—	—	—	—	1	—	1
" 1902	—	—	—	—	1	—	—	—	1
" 1903	—	—	—	—	—	1	—	1	—
" 1904	—	—	—	—	1	3	7	5	2
" 1905	—	—	1	—	1	6	4	3	1
" 1906	—	—	1	—	6	3	3	1	1
" 1907	—	2	2	6	12	5	6	—	—
" 1908	1	9	6	10	4	6	—	1	—
" 1909	5	5	11	9	4	6	—	—	—
" 1910	3	15	6	—	4	—	—	—	—
" 1911	24	6	—	2	—	—	—	—	—
" 1912	7	2	—	—	—	—	—	—	—
" 1913	2	—	—	—	—	—	—	—	—
După ocupația părinților :									
Econom	12	19	13	12	14	16	11	3	4
Industriaș	3	7	1	3	6	—	4	2	1
Funcționar	4	1	1	—	2	1	1	—	—
Invățător	—	—	—	—	2	6	—	1	—
Preot	—	1	—	—	1	1	1	1	—
Muncitor	3	1	3	1	4	—	1	—	—
Orfani	20	10	9	10	4	6	3	5	2

Numărul elevului	C l a s a										Total
	I	II	III-a	III-b	IV	V	VI	VII	VIII		
După locuința părinților :											
udețul Timiș	19	20	6	11	16	15	14	4	6	11	
" Arad	9	8	11	8	5	3	2	3	1	50	
" Caraș-Severin	8	4	2	2	8	5	3	1	—	33	
" Torontal	2	4	5	3	3	2	1	2	—	22	
" Ialomița	3	—	—	—	—	1	—	—	—	3	
" Dolj	1	—	—	—	1	1	1	—	—	4	
" Alba de jos	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
" Gorj	—	2	1	—	—	—	—	—	—	3	
" Vlașca	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	
" Hunedoara	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	
" Teleorman	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	
" Bihor	—	—	—	2	—	—	—	—	—	2	
" Mehedinți	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	
" Bistrița Năsând	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	
" Târnova-Mare	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	
" Făgăraș	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	
" Ilfov	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	

Rezultatul examenului de capacitate.

Au obținut diplomă de capacitate pentru învățători următorii candidații :

CLASA VII.

In sesiunea extra-ordinară Februarie 1924.

1. Cotosman Gheorghe gr. ort. Rom.	3. Rațiu Florean gr. ort. Rom.
2. Plapșa Isaia gr. ort. Rom.	4. Surlași Liviu gr. ort. Rom.

Respinși.

1. Bandu Aurel gr. ort. Rom.	2. Cristic Fridric gr. ort. Rom.

CLASA VII.

In sesiunea ordinară Iunie 1924.

1. Alasu Traian gr. ort. Rom.	4. Surlași Lucian gr. ort. Rom.
2. Pataky Iosif rom. cat. Maghiar	5. Susan Ilie gr. ort. Rom.
3. Stanescu Ștefan gr. ort. Rom.	6. Tocniță Chifor gr. ort. Rom.

Respinși.

1. Husariu Sever gr. ort. Rom.	2. Rufu Mircea gr. ort. Rom.

CLASA VII. și VIII.

In sesiunea Septemvrie 1924.

1. Bandu Aurel cl. VII g. o. Rom.	4. Marina Ioan cl. VII g. o. Rom.
2. Bozian Ștefan cl. VII g. o. Rom.	5. Rufu Mircea cl. VII g. o. Rom.
3. Enescu Gheorghe cl. VII g. o. Rom.	

T A B L O U

e naționalitatea și religia absolvenților, cu începere dela înființarea școlii până la anul școlar 1923—24 inclusiv.

Anul școlar	Români	Germani	Unguri	Sârbi	Bulgari	Croați	Gr. ort.	Gr. cat.	Rom. cat.	Reformați	Evang.	Total
1893—1894	—	2	7	—	—	—	—	—	5	—	4	9
1894—1895	—	2	2	—	—	1	—	1	8	—	—	5
1895—1896	—	2	2	—	—	—	—	—	3	—	1	4
1896—1897	8	11	3	1	—	—	8	2	12	—	1	23
1897—1898	4	20	2	2	—	—	6	—	22	—	—	28
1898—1899	5	9	8	1	—	—	6	1	14	1	—	22
1899—1900	12	16	11	—	—	—	12	2	22	3	—	99
1900—1901	16	15	11	4	—	—	20	—	26	—	—	46
1901—1902	10	35	10	3	—	—	13	—	40	3	2	58
1902—1903	8	17	9	3	—	1	10	1	25	—	2	38
1903—1904	10	25	2	1	—	—	11	—	26	1	—	38
1904—1905	11	26	4	2	—	—	13	—	29	—	1	43
1905—1906	6	24	16	6	—	1	12	—	34	—	7	53
1906—1907	5	12	13	2	1	—	7	—	24	1	1	33
1907—1908	6	9	9	2	1	—	7	—	11	—	1	27
1908—1909	9	14	8	—	—	—	8	1	22	—	—	31
1909—1910	6	9	12	2	—	—	7	1	18	1	2	29
1910—1911	4	4	14	3	—	—	7	1	13	3	1	25
1911—1912	5	6	19	1	—	—	6	1	24	—	1	32
1912—1913	6	—	16	2	—	—	8	—	16	—	—	24
1913—1914	8	5	22	—	—	—	7	1	24	2	1	35
1914—1915	6	6	14	2	—	—	8	—	19	—	1	28
1915—1916	—	5	7	—	—	—	—	—	1	10	1	12
1916—1917	—	—	6	—	—	—	—	—	5	1	—	6
1917—1918	3	6	5	1	—	—	—	3	2	10	—	15
1918—1919	8	12	11	1	1	—	10	—	22	—	1	33
1919—1920	11	6	—	—	—	—	10	1	6	—	—	17
1920—1921	5	—	—	—	—	—	4	1	—	—	—	5
1921—1922	Din cauza numărului mic în anul acesta cl. VIII a fost transf. la Cluj											
1922—1923	15	—	—	1	—	—	14	2	—	—	—	16
1923—1924	18	—	1	—	—	—	13	1	1	—	—	15

Condica.

vizitatorilor expoziției de desen și caligrafie a școlii normale, în anul șc. 1923—24.

Condica conține 108 iscălituri cu diferite păreri referitoare la expoziție. Cităm păreriile următorilor domni:

No. 15. „Grigore Oprescu (ss.) Aduc mulțumirile mele pentru munca depusă. Eu un regătean un mă așteptam ca în orașul Timișoara să întâlnesc astfel de lucruri care e cea mai frumoasă artă și la care se lucrează cu multă bunăvoință și sârguință. Rămân foarte încântat și mulțumit, vă doresc prosperare“.

No. 33 „N. Saxu (ss) inspector școlar. Expoziția lucrată cu profesorul respectiv depune multă muncă și pricepere în pradaea acestui important obiect“.

No. 84 „Marincescu T. (ss) ziarist Cluj. Vizitând expoziția Școlii Normale am aflat și am văzut un progres cât se poate mai bun. Laudă profesorului lor, asemenea elevilor care și-au dat silința cât se poate mai multă, atât la desen cât și la caligrafie. Trag atenție și laudă mai mult elevilor din clasa V. Asemenea elevului Gomboșu pentru silința ce s'a dat-o. Dl profesor pentru înaintarea și prosperarea în desen și caligrafie îl rog pe bunul Dumnezeu să-i dea zile fericite și viața îndelungată ca și la anul să se arate tot atât de progres ca și în anul acesta. Trăiască elevii împreună cu profesorii lor“.

No. 98 „Munteanu (ss) Inspector al muncii Brașov. Intreg decorul acestei expoziții marchează dragostea pentru arta națională-românească dovedind că sufletul elevilor acestei școli sunt bine pregătite pentru întărirea neamului“.

Sala de lucru manual.

Sala de desen.

Lucru manual.

Scoala nu are ateliere pentru lucru manual. Totuși nu s'a neglijat această ramură de învățământ, atât de necesară învățătorului. Cl. I a executat lucrările în lut, cl. II și III a făcut împletituri din papură, rafie și răchită, elevii claselor cealalte IV—VII au fost împărțiți la diferite ateliere: ferie, tâmplărie aranjate pentru trebuințele fermei și legătoriei, (nu după clase ci după alegere), așa, că elevii unei clase lucrau în același timp (după alegerea făcută după plac la începutul anului școlar în clasa IV) la toate trei ateliere. Clasa VIII a executat sculptura. (Kerbschnitz u. Flachschnitz).

În atelierul de ferie s'au făcut diferite unelte (lopeți, greble, unghere, agățătoare, paturi, etc.)

În atelierul de tâmplărie și la strung s'au executat diferite lucruri utilizabile în gospodărie și școală.

În atelierul de împletit s'au confecționat din papură, răchită, rafie (albă și colorată) preșuri, coșuri de piață și lux etc.

În legătoria școlii au fost legate diferite registre pentru administrația școlii și 512 volume cărți; au mai fost legate caetele trebuitoare elevilor pe întregul an școlar.

Agricultura.

Lângă școală se află o grădină mică, cu o seră (14×2.50 m. pentru cultivarea răsadului și florilor. La marginea orașului (3 Km. de parte de școală), școala mai are o fermă de cca. 70 jug., din care 5 jug. e grădină sistem bulgăresc cu paturi calde. Afară de acestea comitetul școlar a mai arendat pentru nevoile școlii 90 jug. pământ.

Ferma are și grajduri pentru 8 cai, 5 vaci, 4 boi și pentru porci. Caii și boii s'ervesc la muncă, iar vacile pentru lapte. Cea mai mare parte din teren a fost semănată cu cereale (grâu, orz, secară, ovăz, porumb) apoi cu tătarcă, plante de nutreț, (lucernă, mazărică, sfeclă), linte, mazere, dovleci, morcovi, pastarnac, mac, ciapă.

Toți elevii sunt obligați în orele de agricultură să ia parte la lucrările agricole în curs, (de câmp și la grădină) după puteri. Elevii claselor IV—VII mai aveau și serviciu de 24 ore la fermă, după alfabet și câte unul din clasă. Asemenea sunt repartizați de serviciu și la stupărie și seră. La seră sunt de serviciu (în ore libere) și elevii din cursul inferior.

Conferințe.

În cursul anului Dl Gh. Comicescu profesor de pedagogie a ținut trei conferințe cu proiecțiuni vorbind despre cultura Franței. Sprijinindu-se pe observațiunile făcute cu prilejul unei călătorii în această țară D'sa și-a organizat materialul în jurul a patru idei directive:

1. Viața economică.
2. Viața culturală (știința și arta).
3. Splendoarea regală.
4. Gloria militară.

Pentru a concretiza aceste idei prin exemplificare a considerăm următoarele centre: Lion, Paris, Versailles, Verdun.

Cele 111 diapozitive de care s'a servit s-au îngăduit să zugrăvească fugitiv crâmpenele din cele patru epoci ale istoriei poporului francez: galică, romană, medie și modernă.

Dr. George Draghinescu profesor de istorie a ținut vorbirea festivă cu ocaziunea serbării Unirii Basarabiei și la 24 Ianuarie.

Dr. Aurel Călugăru profesor de limba română a comemorat personalitatea lui George Lazăr la 29 Sept. 1923 și a rostit discursul festiv la 10 Maiu 1924.

Dr. Dr. Atanasie Popovici directorul școlii a vorbit elevilor clasei VII și VIII despre curentele pedagogice.

Donații.

„Reuniunea Femeilor Române“ Timișoara a donat stofă pentru haine la 10 elevi lipsiți de mijloace.

Primăria orașului Timișoara a donat pentru elevii săraci 24 perechi ghete.

Ministerul Instrucțiunii Casa Școalelor ne-a dat cărți pentru premierea elevilor merituosi 107 volume, în valoare de 1500 lei. Casa Sina Română Timișoara 93 volume în valoare de 1500 lei.

Prefectura județului Timiș, a donat 3000 lei pentru procurarea cărților și premierea elevilor săraci și 2000 lei pentru excursii.

Cercul Militar-Civil Timișoara a donat pentru elevii săraci 3000 lei.

Ministerul Instrucțiunii Casa Școalelor a donat 10.000 lei pentru elevii lipsiți de mijloace.

Starea sanitară.

Starea sanitară în anul școlar 1923—24, a fost în general bună.

Boale lipicioasă, deși au obvenit în oraș mai multe cazuri de Bronchită, Influență, Angină, etc., dar fără caracter epidemic și cu decurgere bună.

În cursul anului au obvenit 4 cazuri de moarte: Cherloabă Ioachim cl. IV în boală de plămâni, Oprean Octavian cl. VI în boală de inimă, Dumitru Ioan cl. V în boală de plămâni și Sângeorghean Gheorghe cl. IIIb în urma unui accident întâmplat la casa părintească. Toți au decedat la casa părintească.

Incheierea anului școlar.

La 16 Iunie 1924 s'a ținut serbarea festivă de încheierea a anului școlar 1923—24. Cuvântarea de încheiere a rostit-o Dr. prof. Ioachim Perian. A vorbit despre rolul școlii populare, ca propagatoare a elementelor tuturor științelor și despre datorințele învățătorului, ca factorul principal al unei școli bune.

Elevii permiați.

Cl. I.

1. Galiș Petru, la toate;
2. Iovănuț Teodor, la studii și muzică;
3. Muntean Ioan, la studii;
4. Popescu M. Cătin, la studii;
5. Racă Solomon, la purtarea morală;
6. Torna Enechiță, la studii.

Cl. II.

1. Fischer Adalbert, la studii;
2. Manciuc Ioan, la studii;
3. Oltean Nicolae, la studii;
4. Pava Nicolae, la studii;
5. Sandula Gheza, la studii;
6. Rausch Wilhelm, la studii;
7. Uross Aurel, la studii.

Cl. III A.

1. Ardelean Eftimiu, muzică, l. manual;
2. Hudac Ilie, la toate;
3. Medre Emil, la studii;
4. Popovici Gheorghe, la toate;
5. Stoicanescu Cătin, la l. manual, studii și agricultură.

Cl. III B.

1. Treanț Vasilie, la agricultură;
2. Stoicanescu Ștefan, la studii, l. manual și agricultură.

Cl. IV.

1. Crișan Octavian, la l. manual, agricultură și purtare;
2. Matei Traian, la studii;
3. Moldovan Emanuil, la agricultură;
4. Păpas Trăilă, la studii;
5. Popa Iosif, la muzică;
6. Precup Pavel, la muzică;
7. Roșu Gheorghe, la toate;
8. Roșu Ioan, la agricultură și l. manual;
9. Stângaci Aurel, la agricultură;
10. Meress Cornel, la muzică.

Cl. V.

1. Baia Iulean, la studii și muzică;
2. Baia Tiberiu, la studii și muzică;
3. Barbu Gheorghe, la l. manual și agricultură;
4. Cusmanov Arcadie, la purtarea morală;
5. Goilă Dimitrie, la studii și muzică;
6. Gomboș Ștefan, la studii;

7. Pelea Traian, la l. manual și agricultură;
8. Rediș Gheorghe, la studii;
9. Țapligă Ioan, la studii.

Cl. VI.

1. Barbulescu Stefan, la studii;
2. Muntean Ioan, la studii și muzică;
3. Rugilă Traian, la studii;
4. Șaru Ioan, la l. manual;
5. Stan Traian, la l. manual;
6. Sinitean Romul, la agricultură;
7. Vezoc Iosif, la studii;
8. Vild Ioan, la studii;
9. Todoran Simion, la purtare și studii.

Cl. VII.

1. Pataky Iosif, la muzică;
2. Stanescu Stefan, la studii;
3. Surlaș Sucian, la studii și muzică.

La „Soc. Tinerimea Română“.

1. Galis Petru, cl. I. mențione;
2. Țăpiligă Ioan, cl. V premiul III.

La concursul de limba română organizat de cercul militarocivil în Timișoara a fost premiat Stanescu Stefan, cl. VII cu premiul III.

Suprafața teritoriului școlii:

Terenul clădirii și curtea	— — — — —	5112 m ²
Parcul (arbori și plantații)	— — — — —	6732 „
Grădina de zarzavaturi	— — — — —	7822 „
Grădina botanică	— — — — —	734 „
		Total 20.100 m ² .

= 2 hect. = 3¹/₂ jug. cad.

Școala de aplicație.

Di inv. Pavel Botică a funcționat la cl. I și IIa.

„ „ Moise Mregea a funcționat la cl. III și IVa.

No. curent	N u m e l e	Purtarea	Nota gen.	Situația	No. curent	N u m e l e	Purtarea	Nota gen.	Situația
C L A S A I.									
1	Brașovan Petru	1	2	promovat	8	Miclăr Iuliana	1	3	promovat
2	Câmpean Iul.	1	5	repetentă	9	Nedici Vladimir	1	3	„
3	Drăgan Ioan	2	3	promovat	10	Radu Florica	1	5	repetentă
4	Hanț Gheorghe	1	1	„	11	Rugescu Marta	1	1	promovat
5	Iacob Iuliana			transferată	12	Schneeberger Vilma			transferată
6	Koch Gheorghe	2	2	promovat	13	Wilhelm Maria	1	1	promovat
7	Maghețiu Gheorghe	2	2	„	14	Negri Maria	1	2	„
C L A S A II.									
1	Blaga Darinca	1	5	repetentă	9	Mrazek Matei	2	3	promovat
2	Csat Ana	2	3	promovat	10	Nedici Ioan	1	2	„
3	Fitzner Francisv	1	3	„	11	Perian Sorin	1	1	„
4	Guja Ana	1	1	„	12	Posa Balint	2	3	„
5	Jamrec Mimt	2	3	„	13	Posa Coloman	1	2	„
6	Lazar Maria	1	4	„	14	Raicici Gheza	1	4	„
7	Lupan Coriolan	2	1	„	15	Savu Avram	1	3	„
8	Bălan Ioan	1	2	„	16	Tirziu Mihai			transferat
C L A S A III.									
1	Bălan Gheorghe	1	3	promovat	14	Lucaciu Alexandru	1	—	transf.
2	Blaga Elena	1	3	„	15	Lupan Aurel	1	1	promovat
3	Betea Ileana	1	4	„	16	Maghețiu Ana	1	3	„
4	Borlovan Iosif	1	2	„	17	Pantea Gheorghe	1	2	„
5	Cincu Mărioara	1	2	„	18	Plosce Nicolae	1	4	„
6	Cosariu Moise	1	5	repetent	19	Popescu Elena	1	0	„
7	Dipold Antoniu	1	2	„	20	Rancov Dușan	1	1	„
8	Draghinescu Ionel	1	1	promovat	21	Șimon Adalbert	2	5	repetent
9	Drencico Paulina	1	3	„	22	Teleky Iosif	1	3	promovat
10	Drăgan M. Aurelia	1	1	„	23	Tot Eva	1	2	„
11	Fhiestein Laura	1	3	„	24	Vasilescu. E. Silvia	1	—	transf.
12	Fitzner Barbora	1	3	„	25	Verner Ana	1	2	„
13	Hanț Aurel	1	—	retras					
C L A S A IV.									
1	Boșcovici Paulina	1	1	promovat	10	Lucaciu Ludovic	2	—	transf.
2	Brașovau Maria	1	2	„	11	Macovschy Ilie	1	3	promovat
3	Caciac Ana	2	3	„	12	Olariu Luca	1	3	„
4	Căpățină Ionel	1	1	„	13	Paulișan Gheorghe	2	3	„
5	Câmpan Ana	1	3	„	14	Pătem Ioana	1	—	transf.
6	Drăgan Marioara	1	2	„	15	Peia Gheorghe	2	4	promovat
7	Fărcuți Mihai	1	1	„	16	Plasc Petru	1	1	„
8	Ponițchi Moise	1	1	„	18	Răsadean Iuleana	1	2	„
9	Gruiu Iuleana	1	1	„					

Date statistice.

Situția generală	C L A S A											
	I			II			III			IV		
	B.	F.	Total	B.	F.	Total	B.	F.	Total	B.	F.	Total
Inscriși	6	8	14	12	4	16	13	12	25	9	8	17
Retrași	—	2	2	1	—	—	2	1	3	2	1	3
Rămas la finea anului	6	6	12	11	4	15	11	11	22	7	7	14
Promovați	6	4	10	11	3	14	10	11	21	7	7	14
Corigenți	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Repectenți	—	2	2	—	1	1	1	—	1	—	—	—
După religione.												
Gr. ort.	5	6	11	6	3	9	9	8	17	9	6	15
Gr. cat.	—	—	—	1	—	1	1	—	1	—	—	—
Rom. cat.	1	2	3	5	1	6	3	4	7	—	2	2
După naționalitate.												
Români	4	6	10	6	3	9	10	8	18	0	6	15
Nemți	1	2	3	3	—	3	2	2	4	—	—	—
Unguri	—	—	—	2	1	3	1	2	3	—	2	2
Sârbi	1	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—

Cursurile de vară.

Conform ordinului Ministerului Instrucțiunii No. 44353 din 1924, în anul școlar curent s'au ținut și cursuri de vară cu învățătorii minoritari titulari și suplinitori români.

Cursul a durat dela 10 Iulie 1924 până la 25 August 1924. Învățătorii minoritari la finea cursurilor au dat examen în fața comisiei examinatoare compusă de Inspectoratul școlar din Timișoara.

Cursurile au fost inspectate de către dnii inspectori gen. Marinescu și Pteancu.

Cu învățătorii cursiști s'a ținut examen la această școală și s'a obținut rezultatul următor :

No. cur.	Numele și prenumele	Anul nașterii	Con-fesiunea	Pregătirea	Ani serviti în învățământ	Situația
5	Axinte Ioan	1899	gr. ort.	1 cl. sec.	3	promovat
	Balint Cornel	1888	"	4 cl. sec.	1	cor. psihol. mat.
	Buiță Ioan	1871	gr. cat.	curs. prim.	32	cor. metodică
	Boariu Dumitru	1900	gr. ort.	4 cl. sec.	1	promovat
	Corbuț Manașie	1865	"	6 cl. sec.	3	repetent
	Curtu Ioan	1896	"	curs. prim.	3	promovat
	Crașovan Grigore	1901	"	2 cl. sec.	4	repetent
10	Crăciun Crișan	1903	"	curs. prim.	1	promovat
	Costea Gheorghe	1891	"	3 cl. sec.	1	repetent
	Ceusan Mărioara	1907	gr. cat.	4 cl. sec.	1	promovată
	Coste Veturia	1880	gr. ort.	4 cl. sec.	4	promovată
	Ciocan Pavel	1894	"	3 cl. sec.	3	repetent
	Costea Alexa	1883	gr. cat.	3 cl. sec.	6	repetent
	Coroian Dumitru	1885	gr. ort.	curs. prim.	1	repetent
15	Dobrin Bucur	1888	"	3 cl. sec.	4	promovat
	Dorca Agafița	1901	"	3 cl. sec.	1	promovată
	Dima Sofia	1888	"	4 cl. sec.	4	promovată
	Dumitraș Gheorghe	1898	"	3 cl. sec.	3	repetent
	Dordea Cornelia	1904	"	4 cl. sec.	2	cor. somatologie
	Edelstein Moise	1893	"	4 cl. sec.	1	promovat
	Feier Florica	1903	"	4 cl. sec.	4	promovată
20	Funariu Gheorghe	1893	"	4 cl. sec.	3	cor. la drept
	Farca Sidonia	1903	"	4 cl. sec.	3	cor. la drept
	Guțu Gheorghe	1880	gr. cat.	3 cl. sec.	4	promovat
	Gheaja Maria	1898	gr. ort.	3 cl. sec.	1	promovată
	Galea Petru	1891	gr. cat.	2 cl. sec.	1	promovat
	Giurasa Irimie	1894	"	4 cl. sec.	3	promovat
	Herețin Viorica					r e t r a s ă
30	Indrecan Vasile	1893	gr. cat.	curs. prim.	4	repetent
	Isac Elisabeta	1885	gr. cat.	3 cl. sec.	4	promovat
	Ilișiu Aurora	1898	gr. ort.	4 cl. sec.	4	cor. l. rom. drept

No. cur.	Numele și pronumele	Anul nașterii	Con-fesiunea	Pregătirea	Ani serviti în învățământ	Situația
35	Joldea Demetrie	1900	gr. ort.	4 cl. sec.	1	promovat
	Luca Iacob	1899	gr. cat.	4 cl. sec.	3	promovat
	Lazăr Petru	1896	gr. ort.	4 cl. sec.	3	promovat
	Moldovan Ioan	1901	gr. cat.	4 cl. sec.	1	promovat
	Morariu Vasile	1890	gr. cat.	4 cl. sec.	4	promovat
	Micheș Letiție	1906	gr. cat.	4 cl. sec.	3	promovat
40	Nicoli Antonela	1897	gr. ort.	4 cl. sec.	4	promovată
	Oprea Mihai	1882	gr. cat.	4 cl. sec.	4	repetent
	Poputa Lazăr	1802	gr. ort.	3 cl. sec.	4	repetent
	Pascu Tiberiu	1899	gr. ort.	2 cl. sec.	4	cor. la psihologie
	Pătrănoiu Gheorghe	1904	gr. ort.	2 cl. sec.	3	promovat
	Popescu Livia	1905	gr. ort.	4 cl. sec.	3	cor. la drept
45	Petruț Gavril	1890	gr. ort.	4 cl. sec.	1	cor. la l. rom. și pract. ped.
	Popa Ilie	1903	gr. cat.	3 cl. sec.	2	promovat
	Pantea Augustin	1804	gr. cat.	1 cl. sec.	1	cor. la l. rom. metodică
	Pușcaș Vasile	1889	gr. cat.	2 cl. sec.	5	repetent
	Răcășan Vasilie	1905	gr. cat.	3 cl. sec.	2	repetent
	Rusu Valer	1903	gr. cat.	4 cl. sec.	1	repetent
50	Silvaș Ioan	1903	gr. ort.	1 cl. sec.	1	promovat
	Stein Ioan	1902	gr. cat.	3 cl. sec.	1	promovat
	Stan Nițu	1897	gr. ort.	5 cl. sec.	4	promovat
	Stanciu Florea	1896	gr. ort.	4 cl. sec.	4	promovat
	Silaghi Desideriu	1876	gr. cat.	1 cl. sec.	29	repetent
	Țișorean Ioan	1896	gr. ort.	3 cl. sec.	3	repetent
55	Vaida Atanasiu	1890	gr. cat.	curs. prim.	2	cor. la somat.
	Vancea Ioan	1896	gr. ort.	1 cl. sec.	4	repetent
	Ungur Silvia	1906	gr. cat.	4 cl. sec.	2	promovat
	Epan Vasile	1895	gr. ort.	2 cl. sec.	2	repetent

T A B L O U L

învățătorilor titulari minoritari cari au luat parte la cursurile de vară:

No. cur.	Numele și prenumele	Comuna unde funcționează	No. cur.	Numele și prenumele	Comuna unde funcționează
	Ambrus Ioan	Iratoșul-Mare		Dr. Nemet Elisab.	Chișoda-Nouă
	Arkosy Alexandru	Bodofalău		Oo Ladislau	Senteșul-Nouă
	Adelmann Maria	Sft. Ana		Palfi Francisc	Revensca
	Albert Iosif	Fachert	40	Simits Aurelia	Sânpetrul-Mic
5	Balaj Ema	Arad		Szatmary Carol	Târgoviște
	Balaj Ecaterina	Arad		Szeif Maria	Teremia-Mare
	Borha Elena	Zimand		Stefan Margareta	Galsa
	Bodroghi Magd.	Arad		Terenyi Iza	Arad
	Cser Rozalia	Pecica magh.	45	Tonnes Emma	Arad
10	Dragoievici Ioan	St.-Martin		Tranfellner Teodor	Timișoara
	Farago Iolanda	Iarmata neagră		Zima Artur	Arad
	Geanone Ernestin	Tornea		Bugarin Predrag	Diniaci
	Görlich Luiza	Timișoara		Morocza Amalia	Bălănseri
	Hicke Elisabeta	Cetad	50	Molnar Francisc	Zărândul-M.
15	Hemermann Aladar	Veidenthal		Nagy Alexandru	Vadás
	Horvath Maria	Timișoara		Ott Etelca	Timișoara
	Kemeny Adalbert	Zimand		Pirosca Elisabeta	Iratoșul-Mic
	Klopp Gizella	Timișoara		Pirosca Irma	Mailat
	Kiss Margareta	Bodofalău	55	Posch Iolan	Daruvar
20	Kupcsek Ludovic	Nădlac		Rieder Barbara	Biled
	Münich Magd.	Gizela		Rohacs Oszkar	Nădlac
	Maletici Ecaterina	Fenlac		Reinholtz Maria	Veidenthal
	Mischel Iosif	Otelec		Rech Ecaterina	Becicherecul-Mic
	Ambruș Margareta	Iratoșul-Mare	60	Janszky Elemer	Șimonesti
25	Banovits Luiza	Șag		Ludvig Elisabeta	Timișoara
	Giurits Milan	Cenadul-Mare		Szokop Maria	Arad
	Heim Frida	Timișoara		Starosolszky Vera	Timișoara
	Heim Sofia	Chișoda-Nouă		Staszny Luiza	Becicherecul-Mic
	Hosztinszky Anton	Oravița-Mont.	65	Szendy Melinda	"
30	Kolling Ioan	Istvanfalva		Tiffert Iacob	Chișoda-Nouă
	Lörinț Elisabeta	Țipar		Toth Ghizela	Arad
	Miletici Nicolae	Fenlac		Zimmermann Gh.	Fachert
	Milenkovici Gh.	Arad		Zimmerman Maria	"
	Milu Elvira	Timișoara	70	Ehardt Maria	Timișoara
35	Miatov C-tin	Satchinez		Vaida Martin	"
	Nadasy Carol	Iratoșul-Mic			

Excursii.

Pentru ascultătorii cursurilor de vară — ce s'au înființat pe lângă această școală — s'au organizat deferite excursii dintre care două mai mari. Costul excursiunilor s'a ridicat la suma de 18.840 lei, care sumă a fost acoperită din economiile făcute la nutriment.

A. Excursiunea la Băile-Erculane.

Excursiunea a fost condusă de dl profesor Aurel Călugăru, în zilele de 2—3 August. Au participat vreo 50 de cursiști, bărbați și femei. Am urcat la „Crucea Albă” ce se nalță pe malul stâng al Cernei cernite, precum și la peștera deasupra crucii și la izvorul ce este tot acolo. Toate acestea înaintea de masă. După o baie răcoritoare, mai ales după noaptea petrecută în cântece și voie-bună în tren, precum și după osteneala urcării — am odihnit puțin în timpul mesiei. Apoi ne-am plimbat la cele „Șapte izvoare” deși sunt numai patru. La reîntoarcere am admirat peștera lui „Ercul” numai și „a tâlharilor”. Abia ne-a ajuns timpul să cinăm pentruca să fim din vreme la gară. Deși obosiți, tineretea și-a reclamat tributul său de veselie și cântece până în zori, când am sosit acasă.

B. La Defilcul Dunării.

Aceasta a condus-o D-nul director al „Școlii Normale”, Dr. A. Popovici. Dintre profesori au luat parte d-nii Gh. Draghinescu și Aurel Călugăru....

În seara de 10 August, în prânzitorul școlii e mai mult zgomot, mai multă veselie ca de obicei. Întrebări ascuțite străbat monotonia gălăgiei: — Tu mergi?... — De ce nu vii?... Și X. vine?... — O să petrecem bine!... Ai luat și pentru mine?... și continuările se amestecă în alte răspunsuri sau întrebări.

După apelul celor anunțați pentru excursie, aceștia trec pe la masa de distribuție a alimentelor.

În gară se fac grupuri. Unii glumesc, alții vreau să fie împreună, dincolo fac planuri.

Sosește vagonul special de cl. III și-l ocupăm. Compartimentul din mijloc fiind mai mare, le șoptesc câtorva să stea acolo, fiind sigur că ceilalți vor veni la ei la distracții și grupările plănuită nu vor strica unitatea atât de necesară în toate. Lumea e nerăbdătoare să plece. Un marș începe deodată cu urnirea trenului. Îndată se aud și viorile; aria se schimbă, cei dealături apar în compartimentul nostru, lăsând ușile deschise. O sticlă se plimbă din mână în mână; în fiecare face un mic popas, descriind un arc în aer. La stațiile următoare cei mai mulți se dau jos, cașicând n'ar mai fi trecut pe acolo; revin mai guralivi decum au plecat, altă melodie, alte glume. Un lanț săltăreț pornește prin toate compartimentele, și numai târziu încetează dansul.

Intr'un colț cineva închide ochii, vrea să adoarmă. În jurul lui se face cerc și începe canonul: „Școală Ianoș, nu dormi...” care se termină numai atunci când și somnorosul cântă.

Noaptea a trecut pe neobservate, sosim la Orșova. Un alt marș răsună ca o repetare de concentrare a emoțiilor. Spre norocul și indignarea noastră nu se află trăsuri în gară. Până la port ne mprospetăm în aerul zorilor de munte. Mulți dintre excursioniști n'au mai văzut Dunărea, de privirea căreia nu se pot sătura. În fine sosește vaporul „Traian“ care ne va duce la Moldova-Nouă. O bucurie aproape copilărească cuprinde pe excursioniști la 'ndepărtarea acestuia de mal și 'n semn de adio flutură pălării și baste. Plăcerea celor dintâi legănări ale vaporului, îi face să uite marșul tipical. Soarele săgeta biruitor ceata 'ngrămădită deasupra valurilor, anunțându-ne o zi frumoasă. Pasagerii sunt numai ochi ce sorb cu nesat peisagele atât de mărete, poate instinctul de imitație ne face să tăcem ca peștii speriați de mugitul roților ce 'nvălmășesc apa 'n spume. Dar totuși, de ce vorbesc numai cu vecinii, de ce nu se cântă? — Înțeleg: nu ne acopere vălul nopții mistice, ce 'nspăimântă și dă curaj, nu mai suntem singuri și am schimbat locul. E sigur că se va afla „nebulă“ care să spargă ghița, trebuie să se afle între noi un binefăcător sufletesc, — dacă vrei social — care te miri pe ce motiv banal concentrează atenția tuturor, și, îndemnat de aceasta, îi dă directiva. Puțin timp monologizează, apoi, când alții s'amestecă tot el duce isonul, și'n urmă se retrage neobservat: conversația e concentrică, atmosfera s'a creat, iar de-acum fiecare vorbă le sâmbăntă pentru altele.

Frumsetile naturii nu se pot trece cu vederea, impresiile se esteriorizează scurt, în exclamative și interjecțiuni. Toți sunt impresionisti, sufletele sunt receptive. Vom lăsa să ruleze toate în voia lor, să remarce fiecare aceea pentru ce e senzibil. Spiritul, neodihnit de 28 ore în brațele somnului înnoitor de puteri, și așa nu colaborează în măsură suficientă. La întoarcere, încălecați pe-o undă, vom nota tot ce putem în grabă.

Rugăm pe unul din comandantii vaporului, să ne arate mașinile și să ne spună câte ceva despre vapor. Apoi iarăși ne plimbăm pe bord când de-o parte, când de alta, sus și jos, să vedem tot ce se poate vedea. La suprafața apei sunt semne de care ține seamă cârmaciul să nu greșească drumul. Ici-colea stâncile es din apă ca niște căciule în fața unui geam. Apropierea sau îndepărtarea țărmurilor îngustează și lărgesc albia râului. Țârmii acuși se coboară perpendicular, formând păreți ce par'că vor să ți se 'mpreune deasupra creștetului, acuși se 'nclină domol în părți diverse, acoperiți de buclele unui codru. Pe unul o tablă, pe altul o ruină, mai sus un exclamativ. Toate acestea au un graiu mistic, din vremi îndepărtate, despre alți oameni cu alte obiceiuri, de interese ce s'au ciocnit și s'au prefăcut în sânge — pe care stânca aridă l-a supt iar pământul roditor l-a prefăcut în rod îndoit — de rezistențe dârze ce și-au lăsat abia urma.

Târziu după masă, dintr'odată se lărgeste orizontul, soarele sclipește atât de luminos încât ți se pare c'ai eșit într'o dimineață de Iunie dintr'o cameră obscură.

Suntem la MOLDOVA-VECHE, ținta excursiei noastre. Vașorul se oprește, lumea se 'mbulzește pe pod. Pe mal oamenii furznică, în afară de cei fixați de fructele, costumele, sau cilimurile ce le-au adus de vânzare. Unii în trăsură, cei mai mulți pe jos, plecăm la MOLDOVA-NOUA, 4 Km. de aci. În capătul comunei ne așteaptă preotul, învățătorul ș. a. Ne 'ncarturim.

După cină răsună iar cântecele și viorile, și abia ne 'nduplecăm să plecăm dela petrecerea pornită de-abinele, după ce fixăm ora de plecare din Moldova-Nouă.

Moldova-Nouă a fost localitate minieră încă în timpul dominației romane. Se scoate cupru și argint. În sec. al XVIII-lea, după alungarea turcilor, statul maghiar a încercat să exploateze aceste mine dar s'a văzut nevoit să le cedeze particularilor fiindcă nu le putea administra în mod rentabil. Minele depindeau de cerșul minier Oravița. Locuitorii comunei trăesc și azi din minerit. În luna August 1848, sârbii au năvălit asupra comunei și au prefăcut-o 'n cenușă.

MOLDOVA-VECHE e cea mai mare comună de pe malul stâng al Dunării între Baziaș și Orșova, față 'n față cu insula Moldova. La începutul sec. al XVIII, guvernatorul militar-civil, Mercy, a z'dit aci cetate, dar — în înțelesul păcii dela Belgrad — a fost dărâmată. În timpul când apă Dunării era scăzută, vapoarele se oprău aci; căci puțin mai la va'e stâncile puternice de pe fundul Dunării periclitau toate vasele care ar fi 'ncercat să înainteze. Fluviul se împarte în două brațe între care, prin depunere de nămol, s'a format insula amintită. Pe țărmul român se află comuna CORONINI, pe coasta dealului. Odinioară se numea SATU-NOU și era pe mușea dealului. Distrugându-l viforul din 1858, guvernatorul civil-militar al Banatului Timișan, Conștele Coronini-Cronberg, l-a mutat la poala dealului, și deaceiași poartă numele.

Din jos de Coronini încep cataractele fluviului Sentinela încovoiată de bătrânețe, stânca „BABACAI“, ne atrage atenția că surorile-i mai mici — deși ascunse sub apă, nu sunt mai puțin rezistente decât ea și o ciocnire cu oricare, e fatală vaporului respectiv. De două părți cele două ruine de cetăți, în mijloc monolitul calcaros de 6 m. sunt foarte prelnice de-a fi subiect de legende. Se cunosc două: Una spune că un sârb, judecător de canton, și-a ținut aci soția din gelosie. Ceealaltă, că soarta această a avut-o o prea frumoasă turcoaică, pentru că a fugit cu un nobil ungar și aci au ajuns-o servitorii credincioși ai turcului. Ambele legende susțin că noaptea se aud gemete și suspine, puternice mai ales când e vifor. De aceea s'a numit „Bacabai“, însemnând pe românește „câință“.

Importanța strategică și istorică a Dunării ne-o anunță cele două cetăți în ruină ce stau față 'n față: „CETATEA LUI LA-DISLAU“ de-a stânga, și „GOLUBAT“ pe țărmul sârbesc.

Golubaț, turcește „Göngergin'k“, era socotită odinioară

cheea defileului superior a Dunării până la porțile de fer, pentru așezarea-i prielnică, care permitea trecerea numai în schimbul multor jertfe. În negura vremii, la început ar fi fost un castru roman. În evul mediu a devenit cetate cu multe turnuri și, pentru importanța sa, a schimbat de multeori stăpânul. Astfel la 1391 a falfăit pentru întâia dată semiluna turcească, când turcii au năvălit sub Baiazid. În același an Petru Perényi, respingând pe turci, o reocupă. La 1396, la Nicopole, cavalerii ambițioși ai apusului n'au vrut să lase pe Mircea — domnul Munteniei — să atace el întâi, ca unul care cunoștea mai bine felul de luptă al turcilor. Francezii se năpustiră nebunește asupra spahiilor și, căzând în cursa acestora, fură hăcuți. Zadarnic a fost eroismul trupelor lui Sigismund, zadarnică a fost escelenta pricepere a lui Mircea, cruciații sunt înfrânți, Sigismund trebui să se retragă, deși obținea biruințe parțiale. Turcii urmăresc pe Sigismund, amenință iarăși pe despotul sârbesc dela care cuceresc „Golubațul”. Conform unui contract încheiat între ȘTEFAN LAZAREVICI, despotul sârbesc, și Sigismund, murind primul, cetatea aparține lui Sigismund. De aceea, acesta zidește „Cetatea lui Ladislau” și la 1428 dă ordin banului timișan, de Rozgony, să ocupe Golubațul, cu sprijinul tunurilor de pe malul stâng. Regele însuși e martorul eroismului trupelor sale. Ștefan de Rozgony îndreaptă cel mai mare tun asupra turnurilor cetății; soția lui, contesa, Cécilia de Szentgyörgy, comandă o galeră, scufundă năi dușmane și 'mprăstie moarte multă pentru cucerirea cetății Golubaț. Regele Sigismund se amestecă și el în luptă, dar Murad îl silește să se retragă rămânându-i cetatea acestuia. După invoială, Murda garantează lui Sigismund și trupelor sale trecerea Dunării. Sigismund și o parte a armatei sale încă nu trecuse, când turcii — se spune că împotriva ordnului lui Murad — îl atacă. Ștefan de Rozgony, credincios regelui său, primejduit în toată clipa să fie prins sau ucis, aleargă să-l mântuască, îl smulge din mijlocul mulțimii, îl pune într'o barcă — între aceste cade însuși în Dunăre și scapă numai mulțumită devotamentului plin de jertfă al soldaților săi — și-l trece pe malul stâng. Cel mai renumit cavaler al timpului acestuia, căpitanul Zipsului, polonul Zavisius Niger de Grabov, nu părăsește terenul, refuză barca de salvare, ce i-o trimise chiar Sigismund spre acest scop, și moare cu sabia în mână, pentru că n'a vrut să-și părăsească subalternii primejduiți. Dintre unguri puțini au scăpat. Cetatea rămâne în mâna turcilor peste 260 de ani, până la 1688, când Maximilian, principele electoral al Bavariei înfrânge pe turci și aceștia părăsesc și Golubațul. Ruinele turnurilor ei de pe muntele stâncos și azi mărturisesc călătorului gloria de odinioară. Ele sunt cele mai frumoase ruine din defileul Dunării.

Lângă aceste ruine, în coasta muntelui spre fluviu se află peștera „golubacă”, patria muștelor numite poate greșit „columbace”, care fac atâta pagubă mai ales în vite. Grisellini crede

că le-ar fi cunoscut și romanii sub numele „ocstron“ amintit în Georgicele lui Virgil (cartea III). Oamenii ca să se scape vitele, le ung cu catran, cu oțet, sau fac fum la care aleargă bietele animale ca să scape.

Deaci încep — mergând cu valul fluviului — strâmtorile și cataractele atât de primejdioase, înainte de regularea Dunării încât numai cârmaci d'bacii conduceau vapoarele — și acelea, mici — printre stâncile ce se înalță până la suprafața apei. Numele cataractelor sunt: Stânca, (Steaca), Cozla, Doike, Izlaz, Tactalia, Greabăn, Juc, Cazan, ș. din jos de Orșova, Prigrada, poarta de fier.

Dela Golubaț până în Drencova, Dunărea curge spre răsărit. Aci ea spintecă, sub unghiu drept, prima catenă a munților bănățeni. Cam la calea jumătate între Golubaț și Drencova munții de granit cari s'au îndepărtat puțin de țărșm, având forme rotunzite, formează un vad în matca apei, numit STANCA. Prin aceasta stâncă s'a tăiat un canal pentru înlesnirea circulației și când e apa scăzută. Trecută peste acest obstacol apa curge liniștită până la Drencova. Înainte de-a ne îndrepta spre sudost, observăm pe malul sârbesc ruinele patrute ale unei cetăți romane, cu ziduri de apărare. Aci a fost „AD NOVAS“, mai apoi oraș însemnat în sec. V avea și episcop. Câțiva kilometri mai încolo se află Dobra, a cărei biserică s'a zidit din cărămizile acestei ruine, fără nici o mla pentru monumentul istoric. Lângă țărșm s'a găsit o tablă romană, care, pe lângă altă inscripție avea și: „Leg. VII“. În apropiere de Drencova se află comuna Bârzasca.

Al doilea lanț al munților bănățeni, care vine dinspre Mehadia, se opune fluviului între Drencova și Orșova. Dar apa mai tare ca peatra, a ros-o și și-a făcut loc de trecere, acoperind o sumedenie de stânci pe o distanță de 20 Km. în josul fluviului, — a tăiat strâmtori și cataracte, decât care mai periculoase sunt numai cele din „porțile de fer“, în defileul Dunării. Indată observăm de pe vapor ruina UNUI TURN, probabil post roman de observare. E greșit c'ar fi fost a baronului Trenk dela care și-ar fi luat numele și stațiunea. Lucrările de canalizare ale Dunării, vapoarele moderne, ne ușrează contemplarea frumuseților naturale împrăștiate cu mâna largă și nici nu ne dăm seama de cataractele peste care trecem legănându-ne.

Dupăce vaporul, cași valurile, a luat direcția sud-vestică, intră într'o văgăună întocmai ca la Golubaț. Tărșmi prăpăstioși se apropie iarăși până la 300 m. Undele se frâng neputincioase de stâncile dârșe și năvălesc peste ele vuind furios. Această strâmtoare e de două ori mai lungă ca cea de mai înainte, adică de 15 km., dela Drencova până la călcăiul muntelui GREBEN, de pe țărșmul sârbesc. Aci sunt cinci cataracte. Chiar la intrarea strâmtorii se află cataracta COZLA și banca de peatră DOIKE, dimpreună cu reci furile BRANCU și GOSPODIN, numite „grupul SIRINA“, după numele văii și a muntelui de-a lături,

a cărui prelungire sunt. Nu numai pentru vapoare și trupe este strămtorirea apei primejdioasă, ci și pentru peștii cari trec pe lângă Gospodin, unde — când sunt apele mici — morunii și păstrăvi ajung inevitabil în plasa pescarului. Malul stâng poartă numele „Muntean“, la capătul din jos al lui își întinde limba „PEATRA LUNGA în undele Dunării grăbite.

Defileul este interesant din jos de Sirina din punct de vedere geologic. Sedimentele petrificate domină. Malul drept e adeseori un părete vertical, în defileul Greben până în 240 m. înălțime, exemplar instructiv de stratificație mîmunită. Straturile, în culori variate și desen pronunțat nu sunt așezate orizontal ci adesea alunecă în drăzneț, înclinate, strâmbe, frânte, întortochiate, privindu-ne chiorăș. Dovadă grăitoare că atunci când acele formațiuni diluviale erau deja de mult săvârșite, aci era o frământare vulcanică mai în jos, pe țărmul românesc, unde stîncă TRESCOVAȚ (670 m.) a fost împinsă de masa vulcanică, ridicând, deplasând și apoi spîntecînd straturile; astăzi se înalță măreață ca o cupolă de peatră deasupra codrilor. Această frământare a scos limba colosului, numită „Peatra-Lungă“, iar cu vreo 2 km. mai de vale cei doi bolovani din mijlocul apei, ca doi bivoli, numiți chiar „BIVOLI“.

Trei kilometri din jos de Bivoli Dunărea e aproape numai de 400 m. de lată. Apoi se îndreaptă spre sud-est și țărmii se îndepărtează iarăși până la distanță de 1200 m. pe un curs de 4 km.

Acolo unde fluviul începe să se lătească, se întinde reciful de porfir „IZLAZ“ul, care provoacă grăbirea apei nestatornice, iar cu un Km. mai în jos stîncile de porfir „TACHTALIA-MARE“ acoper un kilometru patrat din albia fluviului. Dar nu numai reciful îngreuiua navigația, ci piedecile se complicau în modul cel mai miraculos. Stîncă calcaroasă a Grebenului, (a greabănelui, a spinării muntelui), făcînd din jos de Tachtalia-mare o curbă spre est, înaintă cu toată puterea până în mijlocul Dunării, încît constrîngea apa într'o pîlnie 220 m. lățime, iar sub apă avea o stîncă aproape netedă „PLOCEA“ (placă). Valurile se îmbulziau grăbite aici, și se vărsau într'un lac dintr'odată liniștit. Malul drept adică, se retrage atît de vertiginos, încît păretele sudic al icului de munte se îndreaptă deadreptul spre vest, ca apoi să se încovoae într'un arc larg făcînd loc insulei sârbești POREC. Fluviul e deodată de 2041 m. lat; eșim la luminiș. Aci când era apa mare se formau vârtejuri adânci, după goana valurilor prin defileul Greben.

Tocmai de aceea taie — când s'a făcut canalizarea — cu ajutorul diferitelor explozibile 150 m. din mîchea Greben-ului, măsurați dela vîrf spre interior, iar sub apă 2.8 m. Materialul obținut se întrebuintează la construirea unui dig de aici până la Milanovaț, aproape 7 Km. de lung. Pentru paralizarea căderii prea repezi, s'au construit două diguri perpendiculare pe acela peste insula Porec, până la malul drept.

Prin această strâmptoare nu ducea nici un drum pe uscat, fiind părății malului verticali până la suprafața apei. Sub împăratul Tiberius, pe la 33—34 d. Chr., legiunea IV scitică și a V-a macedonica au sfârșit stânca în lățime de 5—6 picioare. Dovadă e tabla romană, cioplită în stânca păretelui de lângă localitatea BOLIE-TIN, pe care mulți o confundă cu tabla lui Traian. Inscricția e următoarea:

TI CAESARE AUG. F.
AUGUSTO IMPERATORE
PONT. MAX. TR. POT. XXXV.
LEG IIII. SCVT. LEG. V. MACED.

Am amintit că spre malul drept e insula sârb. Porec, imediat din jos de călcâiul muntelui Greben. De ea îi leagă pe sârbi amintiri triste. În 1813, în războiul de eliberare sârbii se refugiază din Brza-Palanca și Cladova pe această insulă în speranța că aci vor fi scutiți de turci. Turcii însă năpădesc insula, iar stăpânii de mai înainte încearcă să scape, pe plute, bărci, scânduri sau în not, dinaintea furiei dușmane. Comandantul lor a fost prins și decapitat. Apoi înaintează pe teritorul sârbesc departe. Belgrad și Sabaț a jung în mâinile turcilor. Karageorge se refugiază pe teritorul maghiar; totul e pierdut.

Odinioară POREC era locuită. Dar fiind suferind adesea de inundări, principele Miloș le-a poruncit să se mutē pe țârm. Biserița stă tristă pe-o movilă și când apa inundează insula, vrând parcă să ne spună că biserica este ultimul loc sigur chiar și în cele mai mari primejdii.

Vis-à-vis de insulă pe țârmul stâng e comuna mică SVINIȚA, de mare importanță geologică. Din sus de ea, în cariera de marmură, s'a dat peste o multime de fosile Chephalopode, aparținătoare unor specii foarte rari în Carpați și Alpi.

Puțin dela Svinița de vale găsim în formă de triunghiuri rui-nele celor trei turnuri numite: TRICALE. Au fost observatoare zidite în sec. XVI. În față e Doni MILANOVAT, construit abia la 1832 prin strămutarea celor de pe Porec.

Dunărea curge acum aproape spre răsărit până se lovește de stânca de trachit masiv numită: „JUC“ și apoi se îndreaptă spre nord. Vapoarele trec aci peste ultimul zăgaz până la Porțile de fer, mulțumită canalului ce-l strătae. Treceam pe lângă colonia ce-hă EIBENTHAL, de pe vârful dealului. Abia trecuți peste cataractă zărim gura găunoasă a cazanelor, gata să ne înghită și să ne treacă în altă lume.

Deja dela PLAVIȘEVITA se îngustează matca Dunării, totuși e încă de 600 m. Deodată țârmul stâng se încovoae repentin până în mijlocul fluviului și păretele calcaros „ȘUCAR-MARE“ se înalță 300 m., adăpostindu-ne de aproape pe o distanță rectilinie de 3½ Km. Fluviul nu se poate recompensa din țârmul stâng pentru ce ia luat cu forța cel stâng, căci sunt frați de-un trup pe care la tăiat în două mâna Provedinții. Înainte de-a începe păretele

Șucar, pe țărnul sârbesc se 'ngrămădește stânca „MIROCIPLANINA“ de peste 300 m. Intrarea cazanelor abia de 190 m. de lată este literalmente o poartă de stânci. În fața acestei porți ca un cerber e stânca „Călnic“ — totuși mult mai mică decât Babacai — în mijlocul suprafeții lucii. Curând după intrare stânca din dreapta termină într'o râpă, căci descrie un arc spre răsărit, în mijlocul căruia culminează în „VELICHISTRBAC“, cel de 770 m. Apoi continuă să se apropie și-l spală apa înainte de-a se isprăvi pârarele din Șucar-ul-mare de cealaltă parte. Înăuntrul acestui arc nu este nici o vale ci numai un coborâș împădurit cade spre Dunăre. Fluviul și-a ros un pat mai larg dar totuși abia de 300 m. în schimb a-dânc de 60 m.

Acesta e CAZANUL PUNICOVA, după numele văii ce se varsă din Șucar-mare. Valea se varsă de-a dreptul din stâncă pe care a perforat-o pe-o distanță de 500 m. Când e apa mică, cu grijă, poți intra în această peșteră de 30 m. înaltă. Să nu te înspăimânte mulțimea de lilieci a căror liniște o turburi, căci dela ei se numește și PEȘTERA LILIECILOR.

Cu Cazanele începe partea cea mai remarcabilă a căii române în pârarele din dreapta și a șoselei lui Széchenyi în cel din stânga. Pentru aceea găsim la 'nceputul lor tabla comemorativă a lui Szécheny, iar la sfârșitul lor „TABULA TRAIANA“. Cea din-tâi s'a făcut abia la 1885: „În memoria lui SZÉCHENY“. Societatea maghiară a inginerilor și arhitecților“.

În istoria războaielor această strămtoare își are rolul său. Apărătorii muntelui Șucar aflară pe creasta lui la 1692 urme de ziduri și ruinele unui turn care azi nu se mai văd, dar se presupun a fi zidite de Bela IV regele Ungariei.

Cazanul Punicova a fost apărât cu mult sânge în războaiele turcești dela 1692 și 1788 însă nu de pe culmea muntelui, ci din peștera PISCABARA dela baza acestuia, numită apoi după numele generalului comandant „VETERANI“ la 1788 căpitanul Macovac cu „Regimentul grăniceresc romano iliric“ cucerește peștera cu 280 oameni dinspre Svinița. La începutul lui Iulie o preia maiorul baron Stein cu oamenii săi și o întărește cu 13 redute pe muchia muntelui. Resping atacurile prime, dar acuși veni Mohamed Memiş Pașa din Orșova cu 7000 soldați dintre cari 1000 călăreți, cari taie legătura cu grosul armatei dela Mehadia. Luptele au fost îndârjite; de atunci platoul muntelui se numește „stânca de sânge“. Turcii pierd 2000 oameni, Stein se retrage în peștera pe care o apără până ce mila răniților dintrânsa și foamea îl fac s'o cedeze *).

Unde se isprăvește pârarele Șucarului mare, ajungem în pâraretenosul bazin DUBOVA, format de retragerea arcuită a țărnelui stâng, căci de-a dreapta e pârarele MIROCIPLANINA. Bazinul se închide de înaintarea Șucarului-mic în patul fluviului și începe strămtoarea „Cazanele mici“, asemănătoare cu cea anterioară însă nu mai este în linie dreaptă ci se îndoaie puțin spre ost, dar a-

*) Amănunte în „Die Donau Katarakte“ alui A. Bolesznyi.

proape tot atât de lungă. Șucarul mic îl taie vertical valea Mraconia, care nu se mai varsă din peșteră în Dunăre, însă e tot atât de grăbită. Capetele arcului muntelui Miroc-planina formează și aici două porți, între care ne odihnim privirea pe costișul împădurit. În aceste „Cazane“ inferioare aflăm cea mai mare apropiere a țărmurilor, abia de 150 m. Dunărea e mai îngustă decât la Regensburg. În puține locuri se mai află o strâmtoare atât de importantă. Nu mai comparând vaporul nostru mic cu întreagă scena putem să ne dăm seama de măreția ei. De obicei aci domină o liniște profundă, dar când e apa mare, grăbind să se strecoare prin pasul îngust, așteargă vălurind și vâjâind.

Pe târmul drept urmează — nemijlocit din josul strâmătorii Cazanelor în păretele Miroc-planinei — tabla comemorativă, artistic ciselată deasupra căreia e inscripția mare „Tabula Traiana“ și se vede bine de pe vapor. În stânca dură e gravat:

IMP. CAESER. DIVI. NERVAE. F.
NERVA TRAJANUS AUG. GERM
PONTIF. MAXIMUS TRIB. POT IIII.
PATER. PATRIAE COS. IIII.
MONTIS L. HAN.... BUS
SUB. AT..... E....

Sub tablă se vede drumul despiciat din stâncă, tot de oamenii lui Traian, iar la suprafața apei sunt două, alte ori trei rânduri de găuri, în care după ce-au înfipt stâlpi și-au lărgit drumul stânței sgârcite, bătând deasupra lor pod. Vedem o epocă întreagă a energiei cheltuite pentru a pune temelie țării și a zămislî poporul nostru: „Tantum molis erat romanam condere gentem“ (Virgilius) acesteia s'au făcut după expediția primă, dela 101, căci după a doua Traian poartă numele de DACICUS.

Monumentele de piatră rămase dela acest împărat ne sunt de cea mai mare importanță, mai ales că ne-au rămas foarte puține documente scrise despre faptele sale. Și totuși, el singur și-a scris memoriile sale după războiul cu Dacii. Apoi, veniturile mari ce le aducea noua colonie au produs o întreagă liteartură traiană. „Dar fatalitatea“ — zice profesorul Hertzberg — „care a veghiat asupra tradiției acestui om mare nu a lăsat nimic să ajungă la noi. Dintre toate monumentele contemporane, în legătură cu războiul dacic, căderii imperiului roman i-a supraviețuit propriu zis numai marea cronică de tablouri a împăratului. Cu această cronică înțelege basoreliefurile de pe „Columna Traiana“ din piața „S. Maria di Loretto“ din Roma. Columna de marmoră e de 30 m. înaltă. Reliefulurile îi acoper suprafața în spirală, lungă de 200 m., reprezentând 2500 persoane. Scenele cele mai diferite din războiul cu Dacii se succed fără întrerupere, începând cu reproducerea podului de luntrii sprijinit de Zeul fluviului — cea mai frumoasă figură de pe columnă — continuă cu daci și geți cerând milă marelui împărat, triburi diferite care i se închină, soli de rând și nobili, spioni, lupte în câmpii și în munti, până la cea desperată din fața capitalei.

Appolodor din Damasc — cu dreptul se numește Leonardo da Vinci al aceluși timp — a zămislit acest monument fără asemănare, pentru preamărirea împăratului său, după ce fusese arhitect în campanie și aruncase peste Istru, din jos de PORTILE DE FER, în 18 luni (104—105) podul vestit pe care-l numește Cassius Dio, cu 100 de ani mai târziu, cea mai mare operă a lui Traian. Acesta a fost cel dintâi jug de pod stabil pe care l-a purtat Istrul. Cassius Dio descrie podul amănunțit fără să amintească locul unde a fost. Numai la 1858, scăzând apa, au eșit 16 picioare de pod, din care cu greu au putut smulge câte o cărămidă roasă 17½ veacuri de torențele Dunării, pe care au citit: „Coh. II. Hisp“.

„Tabula Traiana“ o privim azi pe pe țărmurul românesc și ne întărim nădejdea în „viitorul de aur“. Ea e simbolul energiei neclintite alui Traian și merită împreună cu celelalte monumente toată atenția lumii de azi, care să se convingă ceea ce știut și a putut să facă un popor pe vremuri condus de un domnitor înțelept și viteaz.

Dunărea curge deacum liniștită în albia largă până la Orșova așezată pe malul stâng al Dunării și cel drept al Cernei. Este un orașel îngust dar de 3 km. de lung. Dunărea are aici o lățime de 400 m. De jur împrejur ochiul nostru odihnește pe dealuri, deși nu toate încununate cu codrii, totuși îmbrăcate într'un verde atât de prietenos.

Istoria Orșovei se poate urmări două mii de ani în urmă. Încă înainte de Traian era o localitate însemnată. În vremea romană se numea „TIERNA“, era întărită printr'un castrum și le giunea VIII. „Gemina—Martia—Victorix“ aici și avea garnizoana. O mulțime de monezi, cărămizi, sarcofaguri, statu și ruine de temple sunt mărturii grăitoare. Prin valea Cernei putem străbate atât în interiorul Ardealului cât și în câmpia ungară. De aici importanța ei strategică: castrul roman devine fortăreață bulgară „URSOVA“ pustită și rezidită de turci, bulgari și unguri în diferite rânduri.

Trei kilometri mai la vale insula „ADAKALEH“ despică valurile ce par că alunecă în toată libertatea. Să tot fie de 1½ km. de lungă la mijloc de 300 m. lată. Deja dela țărm te impresionează liniștea, lipsa de mișcare ce-are din ochiul. Încă în portul Orșova întâlnim turci arămâi cu ochii vicleni ce nu te privesc nici când drept. După obiceiul lor ne asaltează, oferindu-se să ne transporte pe bărci la Adakaleh. Remarc pe unul mai îndrăzneț și încep târguia-lă, căci le știam obiceiul. Îmi spunea multe dar privirea nu puteam să-l întâlnesc, deși mă fura cu coada ochiului.

Îi spun că o să târguim dar ni se pare tare viclen și să mi se uite în ochi când vorbește cu mine. Cei împrejur fac haz de observațiile mele, în timp ce noi convenim asupra condițiilor lor. Île mai repet odată, accentuându-i că nimic nu se poate schimba.

Aceștia sunt locuitorii insulei.

După ce luăm masa, în timp ce ni se reproduc în imagine multele frumuseți ce numai în defileul Dunării se pot vedea, turcul ne conduce la bărci. Incepe să se certe cu tovarășii săi pentru că nu se puteau învoi asupra împărțirii noastre; adică, fiecare, voia el să treacă mai mulți.

În curând ne vedem plutind pe valuri în găoacea lunții senzibile; înțelegem că numai mulțumită unei violenții a iscusinții omenești, puternicul Istru nu ne înghite drept jertfă sângeroasă. De aceea-i netezim cu mâinile nfierbântate pletele-i moi. La țarm am ajuns mai de grabă de cum am dorit după ce ne-a copleșit plăcerea leneșă. Trețem pe alee, pe sub poarta cetății de odinioară. Doar zidurile cu cărămida roșie ne mai amintesc de fuzia cu care s'a scurs atâta sânge pentru stăpânirea acestui petec de pământ, — care, la rândul său, veghea asupra tuturor vaselor ce treceau în sus sau în jos, după interesele drapelului ce fâlăia pe cetățuia mai mult subterană, fiind expusă loviturilor ce puteau bubui de pe ambele coline, cum adesea s'a întâmplat.

În 1691 Ada-Kaleh este a Austriei, deși în decursul anului au cucerit-o odată turcii. La 1792, am Veterani încearcă să închidă turcilor Dunărea prin ocuparea peșterii Piscabara; deci mult mai sus. Dar Veterani cade la Lugoj (1795) și insula și pierde pe cel mai călduros susținător al necesității fortificării ei. Pacea dela Carloveț (1699) asigură Orșova Porții. Astfel în Iunie 1716, turcii strâng 4000 de lucrători români ca să ridice trei rezdute: în Orșova, pe insulă și pe țărmul sârbesc. În anul următor prințul Eugen — care servise înainte în armata lui Ludovic XIV — zdrobește pe turci la Belgrad și alungă din întregul Banat. Atunci părăsesc și insula. Mercy o fortifică după planurile lui Eugen, un patruunghiu cu bastioanele: Carol, Eugen, Wallis și Mercy. De atunci s'a nmit insula Orșova-Nouă, iar Turcii i-au zis Ada-Kaleh. La 1738 turcii o reocupă după ce o spală în sânge. Dela 1740 o stăpânesc turcii o jumătate de secol fără întrerupere, precum și Orșova-Vechi. Familii turcești se așează aici, se clădesc moschee și minarete, iar mueziumul le chiamă la rugăciune.

În iarna lui 1789 ia parte la blocarea insulei și un detașament din regimentul romano-iliric de grăniceri sub comanda colonelului Contele Auersperg. Deși trupele împărătești au fost biruitoare, în urma stăruinții Prusiei și Britaniei-Mari, în pacea dela Sstova (1791), rămân hotarele din pacea dela Belgard; garnizoana împărătească părăsește insula și trupe turcești se stabilesc. Garnizoana e de 600 soldați în frunte cu un BIM-PASA, cari duc o viață liniștită de garnizoană.

Pacea dela San-Stefano o dă Austro-Ungariei. Din 1885 se află numai un detașament de infanterie: 28 oameni și un ofțer.

Dela 1919 Ada-Kaleh aparține României. Și astăzi mai chiamă mezinul la rugăciune cele vreo 500 suflete, plutindu-i vocea

peste undele moi și resfrângându-se de munții nu prea îndepărtați. Pe vizitatori îi conduce în moschee; e bun bucuros să întârzie cât mai puțin, iar la eșire se încovoae lângă ușă ca să-i înțeleagă gestul. Locuitorii au puține case; unii se adăpostesc prin casele matele ruinate. Deși au puțin pământ, grădinile sunt pline de buruiană. În partea de răsărit a insulei sunt bazarurile în care adevărați musulmani îți ofer mărfuri — ce e drept — puține dar cele mai multe neveritabile. În schimb fierb mai multă turcească. Din acest comerț, din contrabandă cultivare de tutun și puține fructe, trăesc tăcuți și aceasta te ține la distanță.

Tot în bărci trecem vis-à-vis; ne prezentăm la controlul agenților financiarî.

Soarele s'a plecat după creasta dealului și plimbarea până la gara Orșova nu e obositoare, îndeosebi că ne oprim să vedem „CAPELA COROANEI“. A fost zidită pe spesele împăratului Francisc Iosif I la 1856. În acel loc îngropase Ludovic Kossuth coroana Ungariei cu insigniile, în mijlocul lui August 1849. S'a aflat abia la 1853.

Inserează.

Mergem spre gară socotindu-ne scursia încheiată, căci când se face bine ziua vom fi acasă.

Prof. Aurel Călugăru.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

